

PRINT POST APPROVED PP318852/00020

SEPTEMBER 2002

Misli

thoughts

LETO - YEAR 51

ŠTEVILKA - NUMBER 9

<http://www.glassloveni-je.com.au/verweb/Misli/misli02.htm>

Vsebina

Misli
September 2002

GLASBA IZ BARAGOVE
KNJIŽNICE

MISLI, BESEDE, DEJANJA p. Ciril A. Božič.....3	FANTJE IZ PRAPROTNA – slovenske ljudske NONET CERTUS – Slava tebi Slomšek škof
ZAVETJE POD MARIJINIM PLAŠČEM Pridiga nadškofa dr. Rodeta.....5	ANSAMBEL BRATOV AVSENIK – Vse življenje same želje
POGOVOR MESECA Alojz Markič.....7	OTOČEK SREDI JEZERA – Zvezde na nebu žare
SVETI RAFAEL SYDNEY.....10	ZLATKO DOBRIČ – Sedem dolgih let
SVETA DRUŽINA ADELAIDE.....14	VESELA JESEN – 25 let zlate Štajerske popevke
IZ NAŠIH MISIJONOV 16	BIG BEN – Največji uspehi
VAŠI DAROVI.....17	LOJZE SLAK – Raj pod Triglavom
SVETI FRANČIŠEK ASIŠKI Marija Kmetova.....18	NACE JUNKAR – Slovenski mornar
SVETI CIRIL IN METOD MLB.....20	ŠTAJERSKIH SEDEM – Povej, da Slovenec si
KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE 24	POSTOJNSKA JAMA I in II
SLOVENSKA TRTA IN VESELJE Vinko Rizmal.....26	TRŽAŠKI OKTET – v živo-dal vivo-live
SLOVENŠČINA V AVSTRALIJI Saša Ceferin.....27	RIBNIČANA ŠKRINJA – Slovenska vas
SLOVENIAN CONNECTION Sandi Ceferin.....30	VOLK IN MALI MUC
KOTIČEK NAŠIH MLADIH.....31	JANEZ BITANC – Take božične
	DRUŽINA GALIČ – K tebi želim
	DESETI BRAT – Pelin roža
	LJUBLJANSKI OKTET – Slovenija, moja dežela
	ALPSKI OKTET – Veselo po domače
	JAPART – To smo mi
	OTO PESTNER – S svojimi gosti
	POPOTNIK I in II
	SESTRE KLARISE – Marija, Mati moja (cena \$6)

Misli thoughts - Božje in človeške Misli thoughts - Božje in človeške

Religious and Cultural Monthly in Slovenian language. Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji | Ustanovljen (Established) leta 1952 | Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji | Urednik in upravnik (Editor and Manager): p. Ciril A. Božič, O.F.M., Baraga House, 19 A'Beckett Street, KEW VIC 3101 | Ureja (Production Editor) in računalniški prelom: Marija Anžič | Naslov: MISLI, PO Box 197, KEW VIC 3101 | Tel.: 03 9853 7787 | Fax: 03 9853 6176 | E-mail: misli@infoxchange.net.au | Naročnina za leto 2002 je 20 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije letalsko 50 dolarjev | Naročnina za leto 2003 je \$30, letalsko \$70. | Naročnina se plačuje vnaprej | Poverjenišтво za MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji | Rokopisov ne vračamo | Prispevkov brez podpisa ne objavljamo | Za objavljene članke odgovarja pisec sam | Vnašanje in priprava strani (Typing and Lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew Vic 3101 | Tisk (Printing): Distinction Printing Pty. Ltd., 164 Victoria Street, BRUNSWICK VIC 3056 | Tel.: 03 9387 8488 | Fax: 03 9380 2141.

Misli na internetu: <http://www.glasslovenije.com.au/verweb/Misli/misli02.htm>

ISSN 1443-8364

1952 - 2002 Misli 50 let 1952 - 2002 Misli 50 let 1952 - 2002 Misli

IZ BARAGOVE KNJIŽNICE

- UČIMO SE SLOVENSKO – Draga Gelt, Magda Piškotek, Marija Penca -
LET'S LEARN SLOVENIAN I, II, III (\$15 - za posamezni del).
- ZNAŠ SLOVENSKO – DO YOU KNOW SLOVENIAN – Tečaj slovenskega jezika za odrasle – Slovenian language course for adults IN OSNOVNA SLOVNIČNA PRAVILA IN VAJE – Draga Gelt, \$20.
- SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL - UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA - Milena Gobetz in Breda Lončar, I. del \$15, II. del \$30.
- VENETI – FIRST BUILDERS OF EUROPEAN COMMUNITY – slovenski in angleški prevod, trde platnice – 534 strani, 150 ilustracij, \$45.
- SLOVENCİ, KDO SMO – Ivan Tomažič, \$30.
- ETRUŠČANI IN VENETI – drugi venetski zbornik – Ivan Tomažič, \$25.
- ZBORNİK PRVE MEDNARODNE KONFERENCE - Veneti v etnogenezi srednjeevropskega prebivalstva - PROCEEDINGS OF THE FIRST INTERNATIONAL TOPICAL CONFERENCE - \$32.
- TRETJI VENETSKI ZBORNİK – V Evropi 2000 – Ivan Tomažič, \$25.
- RAZSTAVA VENETI NA SLOVENSKEM – Ptuj 2001, 46 strani, v slovenščini z angleškim prevodom, \$8.
- 100 RECEPTOV SESTRE NIKOLINE 1.,2.,3.,4. knjiga, \$10.
- POTOK TREH IZVIROV – črtice, pesmi in aforizmi – Ivan Lapuh, \$15.
- LUČ V ŽIVLJENJE – molitvenik z velikimi črkami, \$20.
- PREMIKI – Janez Janša, \$35.
- TRIDESET DNI MED SLOVENCİ V MELBOURNU – Dr. Vladimir Vulikič, \$25.
- PAX ET BONUM – MIR IN DOBRO – Draga Gelt, Veronika Ferfolja, \$30.
- SVETO PISMO NOVE ZAVEZE – trde platnice \$45, mehke platnice \$30.
- THE SNOWY MOUNTAINS - Ivan Kobal.
- POBEGLI ROBOT – Vida Pečjak, \$3.
- PIPA, KLOBUK IN DOBER NOS – Leopold Suhodolčan, \$1.
- PAPEŽ JANEZ PAVEL II. V SLOVENIJI, \$20, na razpolago samo še 1 knjiga.
- PRATIKA 2002, Celje, \$8.
- BEJŽI ZLODEJ, BABA GRE - Danila Kocjan, J. H.
- SLOVENSKE LJUDSKE PRIPOVEDKE – SLOVENE LEGENDS – Dušica Kunaver, \$30.
- MODERNI ANGLEŠKO SLOVENSKI SLOVAR, \$80.
- NA USODNEM RAZPOTJU - Persič Marjan, \$20.
- BOŽIČNE PESMI V PROZI - Roberto Innocent, \$35.
- USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE, \$10.
- NOVE ZGOŠČENKE (CD) CENA \$22**
- MARIBORSKI OKTET - Jubilejni koncert ob 20 - letnici
- KOMORNI ZBOR AVE - Eno dete je rojeno
- ANTON MARTIN SLOMŠEK - Drobtnice
- SESTRE KLARISE - Marija Mati moja
- FRANC JAVORNIK - Portret prvaka ljubljanske opere
- KVINTET SONČEK - Večerni zvon
- BRATJE PIRNAT
- FOTOGRAFIJE SO PRISPEVALI:** Julie Brcar: 1,11,12. Ivan Rudolf: 11. Pater Filip: 4. Anica Markič: 7. Arhiv Misli: 8,9,16. Jože Vuzem: 14,15. Zora Kirm: 16. Ana Marija Cek: 20, 21. Štefan Cek: 22. Mirko Cuderman: 24. Jože Vah: 25. Saša Ceferin: 27, 28, 30, 31. Pater Ciril: 32.

FOTOGRAFIJI Z NASLOVNE STRANI:

TORONTO je julija 2002 gostil svetovni dan mladih, ki se ga je udeležil tudi papež Janez Pavel II. Tja so prihiteli mladi iz vsega sveta, med njimi tudi 140 mladih iz Slovenije. Tam jih je našla Julie Brcar iz Sydneya.

LJUBLJANA - ŠIŠKA: Po zlati maši p. Valerijana Jenka v domači župnijski cerkvi sv. Frančiška Asiškega v nedeljo, 16. junija 2002, so ga obstopili avstralski Slovenci - in bil je spet med svojimi.

RISBE: Zorka Černjak: ovitek.

p. Valerijan Jenko, OFM; p. Filip Rupnik, OFM
ST. RAPHAEL SLOVENIAN MISSION
313 Merrylands Rd., Merrylands, NSW 2160
PO Box 280, MERRYLANDS, NSW 2160
Tel.: (02) 9637 7147 in (02) 9682 5478
Mobile: 0419 236 783 Fax: (02) 9682 7692
E-mail: rafael@zeta.org.au

SV. RAFAEL SYDNEY

SPET SE JE NEKAJ NABRALO v zapisniku pri Sv. Rafaelu. O novicah zadnjih dni in poročilo o zlatomašnih slavnih bo slavljenec p. Valerijan sam spregovoril na drugem mestu.

Veliko veselje je bilo 14. julija 2002, v Figtree. Pevci z voditeljico Barico Brodnik in organistom Andrejem Žičkarjem so se naučili pesem z naslovom Vseh podob Marija in jo ob koncu svete maše zapeli v veselje vseh, posebej pa avtorja Franka Bresnika, ki je prav zaradi tega (inauguracija) prišel s svojo ženo Jožico iz Coome (pesem bomo objavili v oktoberskih Mislih).

Temu lepemu doživetju so sledila še druga. Ena takih je bilo srečanje s sv. Frančiškom zadnji torek v juliju po večerni maši, o čemer pišem pozneje.

Veselje je prevevalo tudi p. Valerijana in vso oltarno skupnost, kajti zadnjega julija se je po jubilejnih slavnih v Ameriki in Sloveniji vrnil domov. Nekaj se nas je zbralo na letališču, kjer smo ga sprejeli in odpeljali k Sv. Rafaelu. Vse kaže, da je naš zavetnik dobro opravil svojo nalogo. Pater je bil sicer utrujen, a vseeno vesel, da je spet med svojimi. Takoj je prijel za delo in se dogovarjal po telefonu, kdo, kdaj, zakaj. Komaj je končal prazniti popotno torbo, je že moral pripravljati stvari za pastoralni obisk na Zlati Obali in QLD. V Surfers Paradise v cerkvi Srca Jezusovega je še isti večer maševal. Prespal je v Nerrangu pri dobrotnikih Jožetu in Albini Vah in se z njima v nedeljo, 4.8.2002, odpeljal v Cornubio, kjer je imel ob 10.30 slovesno ponovitev zlate maše za Brisbane in okolico ter Sončno obalo. V torek se je vrnil in začel s pripravami na krste, poroke in pogrebe.

Frančiškov svetni red (FSR) – zadnji torek, v juliju, 30.7.2002, smo imeli izredno slavnostno prijetje svetega Frančiška. Nekaj zvestih obiskovalcev srečan je prosilo za sprejem v noviciat, ker so zaslutili, da bi jim mogel sv. Frančišek pomagati živeti evangelij v vsakdanjem življenju. Poleg domačega asistenta p. Filipa so bili navzoči: narodni asistent za Avstralijo in Oceanijo p. Carl Schaffer, iz Campbelltowna in minister - predsednik krajevne bratske skupnosti v Concordu. Kot bratje te skupnosti so ob tej priliki prišli na obisk še nekateri drugi. Naša skupnost bo do zaobljub prvih bratov in sester povezana z brati in sestrami v Concordu. Med besednim bogoslužjem so bili sprejeti štiri kandidati, nekaj pa jih bo vstopilo v noviciat na srečanju zadnji torek v avgustu.

p. Filip

KO SO SLOVESNOSTI moje zlate maše v glavnem končane, se mi zdi primerno, da na kratko povzamem potek slovesnosti, da se Bogu in številnim dobrotnikom zahvalim za nepozabna doživetja.

Pri Sv. Rafaelu je bilo že od začetka maja zelo živahno pri pripravah, pri pletenju vencev in krašenju cerkve. Pri tem naj omenim Sonjo Fisher in naše žene in matere, ki so prihajale dan za dnem v Merrylands; Julie Brerar je s pomočjo Florijana Avserja pripravila video prikaz mojega življenja. Iznenaden sem bil, ko sem na Binkoštno soboto, 18.5.2002, po slovesnosti v cerkvi, kjer je bila slovesna maša in blagoslov Slomškovega mozaika, videl na platnu v dvorani moje domače.

Nato smo prisostvovali odličnemu programu z nastopom zborov, mladine in otrok.

Predokus zlate maše pa so mi pripravili rojaki v Figtree 15.5.2002, ko sem tam imel redno mašo in je prvič zadonela pesem Zlatomašnik bod' pozdravljen **(fotografija zgoraj)**.

Veličasten dan je bila Binkoštna nedelja, 19.maja 2002, ko je bila glavna slovesnost zlate maše. Naš mešani zbor je odlično opravil svojo nalogo. Po maši je bila tudi podelitev papeževega blagoslova. Zlatomašni pridigar je bil p. Niko Žvokelj iz Nove Štiffe. Nato je bil v dvorani program in pozdravi društev od blizu in daleč. Sledilo je kosilo za vse. Na nedeljo sv. Trojice 26. maja 2002, je bila ponovitev v Melbournu – Kew. Tudi tam so rojaki pripravili lepo slovesnost v cerkvi. Pri maši sta mi asistirala p.Ciril in p.Campion. Sledil je program in kosilo v dvorani. Tudi tamkajšnjim rojakom sem hvaležen za lep sprejem in številne čestitke in dobre želje.

V tednu po Sv. Trojici sem odpotoval na ameriške Brezje v Lemontu. Na letališču v Chicagu me je pričakal p. Metod in zakonca Gregorič, s katerima sem leta 1949 prispel v Ameriko. V nedeljo, 2. junija, je bila ponovitev pri Lurški votlini v Lemontu s pozdravi in podelitvijo šopkov. Pater Vendelin Špendov je vodil pevski zbor, p. Metod pa mi je asistiral. Nato je bilo kosilo in program v dvorani tamkajšnjega kulturnega centra. Tam sem srečal nekaj rojakov, s katerimi sem delil usodo begunstva po vojni v Avstriji. Naslednjo nedeljo 9.junija 2002, je bila zlatomašna slovesnost tudi v cerkvi Sv. Terezije Deteta Jezusa v Johnstownu – Pensilvanya. V Pittsburgu me je pričakal p. Bernard Karmanotsky in me peljal v Johnstown. Imel sem priliko obiskati Sharbsville, PA, kjer je

11.septembra 2001, strmoglavilo potniško letalo s 35 potniki. Pater Bernard me je peljal tudi na ogled filma o veliki poplavi v Johnstownu pred dobrimi sto leti, ki je zahtevala številne žrtve. Iz Johnstowna sem potoval preko Pittsburga in Washingtona na Dunaj in po kratkem postanku nadaljeval pot z Adria Airways v Ljubljano.

V Šišenski Plečnikovi cerkvi sv. Frančiška je bila zlatomašna slovesnost v nedeljo, 16.junija 2002. Pred mašo sta me pozdravila

nečakinja Anjolka in njen sin Matej, ki je brezhibno deklamiral precej dolg pozdrav. Sestra Metka in njena hči Urška pa sta mi podarili darove naše družine: kelih, štolo in zlatomašno svečo. Pridigal je župnik p. Pavle in gvardijan pater Vid je pel psalm po prvem berilu. Mešani zbor s solisti je odlično prepeval ob spremljavi instrumentalistov. Z menoj so poleg pridigarja p.Pavla somaševali še p.Mirko, p.Viktor in p.Tomaž. Po maši je sledilo kosilo v samostanu.

Po vrnitvi v Avstralijo sem v soboto in nedeljo 3. in 4. avgusta maševal za rojake na Zlati Obali in na Planinki. Dvorana in oltar sta bila izredno lepo okrašena, za kar gre zahvala Anici Cuderman. Po maši pa so njeni vnuki v narodni noši peli slovensko in deklamirali, ter želi navdušen aplavz.

Pater Valerijan s sestro Hilarijo Šanc, ki je služila v Sydneyu od 22.8. 1980 do 19.1. 1997. Sedaj živi v samostanu sester frančiškank na Brezjah.

Nedelja, 18. avgusta je bila določena za ponovitev zlate maše pri Sv. Družini v Adelaide. Tja sem prispel v soboto, 17. avgusta. Na letališču me je pričakal p. Janez in kljub pozni uri, kar lepa skupinica rojakov, med njimi tudi dve narodni noši: Albina Kalc in Angela Dodič. Podarili so mi slovenski šopek. Drugo jutro je bil ob 10 uri slovesen vhod v cerkev, ko je s kora zadonela priložnostna pesem Zlatomašnik bod' pozdravljen. K oltarju sta me spremljala p. Janez in p. Desmond, ki je tudi pridigal. Cerkev je bila okrašena s košaricami cvetja, oltar pa z rdečimi kamilijami. Vse cvetje je bilo iz vrtov rojakov. Po maši je sledilo kosilo v dvorani. Predsednik tamkajšnjega kluba g. Ernest Orel pa naju je s p. Janezom povabil v klub na večerjo.

S tem zaključujem poročilo praznovanj moje zlate maše na tako mnogih in različnih krajih sveta.

Rojakom, ki so na ta ali oni način prispevali pri pripravah, poslali karte in darila in mi čestitali naj velja iskren Bog plačaj! Vseh se bom rad spominjal in v molitvi kot mojih velikih dobrotnikov!

KRSTI

ANTONIO IVAN BRČIČ, Smithfield, NSW. Oče Ivan, mati Sinarta roj. Gjikoski. Botra sta bila Lucy in Michael Brčić. Cerkev Sv. Rafaela Merrylands, 12. maja 2002.

MASON ROBERT SCOTT, Shellharbour,

Zlatomašnik in njegove sestre in brat z družinami.

P. Valerijan v objemu sester Marice Dolenc, brata Janeza, sester Anice Mustar in Metke Čakš (z leve na desno).

NSW. Oče Clem Robert, mati Vanessa Antonia roj. Marinič. Botra sta bila Leonie in Lachlan Voller. Cerkev Vseh svetnikov, Figtree, 10. avgusta 2002.

ADAM ANTON DUDARIČ, Yennora, NSW. Oče Velimir, mati Jasmina Alič. Botra je bila Jelena Finch. Cerkev sv. Rafaela Merrylands, 11. avgusta 2002.

Novorojenčkom, staršem, botrom in njihovim družinam iskrene čestitke k prejemu krsta.

POROKE

WILLIAM GJURA, Fairfield Heights, NSW, sin Ignaca in Marije roj. Cancala. Rojen je bil v Mariboru, krščen v Šent Lenartu v Slovenskih Goricah in ANGELA MARRY-ANNE PROCHILO, Kensington, NSW, hčerka Rocca Prochilo in Terese Murone, rojena in krščena v Hay, NSW. Priči sta bila Alfio Licciardello in Andreina Seaman. Sv. Rafael, Merrylands, NSW, 4. maj 2002.

ROBERT OSTRIC, sin

Milana in Marije roj. Talaber, krščen v cerkvi Sv. Rafaela v Merrylandsu (28.4.1974) in FIONA DIANE MORIARTY. Priči sta bila Drago Ostrič in Katrina Moriarty. Cerkev Brezmadežnega spočetja, Quakers Hill, NSW, 20. april 2002

ERIC ERNEST DOLŠEK, Parramatta, NSW, sin Petra in Štefanije Štajcer. Rojen v Sydneyu, NSW, krščen v cerkvi Sv. Rafaela v Merrylandsu (18.8.1973) in ANKICA BADANJAK. Priči sta bila Gligor Petrov in Kathryn Desnica. Hrvatska cerkev Sv. Antona, Summer Hill, NSW, 10. avgust. 2002

VERONICA MARI LAH, Bass Hill, NSW, hčerka Jožeta in Olge roj. Ovijach. Rojena je bila v Sydneyu, krščena v cerkvi Sv. Rafaela v Merrylandsu (8.1.1978) in TRENT COLIN HOGAN, Mount Annan, sin Gregory-ja in Maree Rebecce roj. Hannaford. Priči sta bila Daniel Jones in Carmen Gašperšič. Med poročno mašo v cerkvi Sv. Rafaela, Merrylands, NSW, 17. avgusta 2002.

Novoporočencem iskrene čestitke z željo za obilico božjega blagoslova v zakramentu svetega zakona.

POKOJNI

29. julija 2002 je umrla LAURA TADJANOVIĆ, roj. Oražem v Domu onemoglih v Penrithu. Rodila se je 2.6.1940 na Pivki. Pokojna je odšla v Avstralijo in tu živela s starši in svojo družino. Mama je pokopana na Pinegrove pokopališču, oče pa v Kopru, ker je tam, v času obiska domovine, umrl. Mož Kruno je umrl leta 1998. Pokojna je imela brata Maria in Borisa ter dva sinova Johna in Stevena. Sv. maša zanjo je bila v petek, 2.8.2002, v cerkvi Sv. Družine, pogreb pa na pokopališču v Pinegrove.

V torek, 30. julija 2002, je umrl AVGUST (GUSTI) PEKLAR. Rojen je bil pri Mariboru – Sv. Kungota – 11. maja 1943. Bil je sin Avgusta in Ane, roj. Gartner. V Avstralijo je prišel leta 1962. Šiftar, brat Franc pa je že 27 let med pokojnimi. Pogrebne molitve za pokojnika so bile 14. avgusta v ASHMORE, QLD, kjer je bil tudi pokopan.

V soboto, 10. avgusta 2002, je v bolnici v Wyongu umrl BORIS MAŠEK. Rojen je bil v

Ljubljani 1.3.1940 kot sin Avgušтина in Justine Zorko. Sedaj je živel z družino v Hamlyn Terrace (Central Coast), pred tem pa so živeli v St. John's Parku. Pokojni Boris je bil poročen s Heleno roj. Herman, ki je po rodu iz Letuša. Poleg nje zapušča tudi sina Borisa (34 let) in hčerko Vesno (28 let). Pokojnik je bil zaposlen v pivovarni Toohey's, nato v Kiami, v Port Kembli in v Sydneyu. Doma se je izučil za kovača, tu pa je bil »fitter«. Pogrebne molitve so bile v sredo, 14. avgusta, v kapeli Palmdale pokopališča (Ourimbah), kjer je bil tudi pokopan.

V ponedeljek, 14. avgusta 2002, je v Corrimalu (Wollongong) umrl STANISLAV FATUR. Rojen je bil 4.5.1923 v Narinu (Pivka), kot sin Antona in Uršule roj. Zadnik. Kot mlad fant je bil mobiliziran v italijansko vojsko, ki jo je služil v raznih krajih (Sardiniji in Korziki). V Avstralijo je prišel leta 1949 na ladji Skolgun, ki ga je pripeljala iz Neaplja v Newcastle. Najprej se je zaposlil v Queenslandu, kjer je v kraju Gywmpy sekal gozdove, ko so pripravljali zemljo za polja. Potem je prišel v Wollongong, kjer je pozneje zgradil hišo v Corrimalu. Bodoča žena Angela roj. Muška, po rodu iz Dolenjskih Toplic je po sedmih letih čakanja prišla v Avstralijo, leta 1955, na ladji Oceania. Dne 4.3.1955 se je poročila s Stankom v župni cerkvi v Corrimalu. Rodila sta se jima sin Stanko in hči Patricija. Stanislav je bil večino delovne dobe zaposlen kot gradbeniški delavec v železarni v Port Kembli. Doma je imel velik vrt za sadno drevje in zelenjavo, kjer je preživljal prosti čas. Pogrebna maša za pokojnika je bila opravljena v torek, 20.8.2002, v cerkvi Vseh svetnikov v Figtree, pokopan pa je bil na Lakeside pokopališču v Daptu.

OPRAVIČILO

Družini pokojnega LOVRENCA BEDEK se opravičujem zaradi »vmešavanja tiskarskega škrate«. Žena pokojnega Lovrenca je bila Valerija roj. KALC, ki je umrla pred 10-imi leti...

Sorodnikom omenjenih pokojnih izrekamo iskreno sožalje.

p. Valerijan

p. Janez Tretjak, OFM
HOLY FAMILY SLOVENIAN MISSION
51 Young Ave, WEST HINDMARSH
SA 5007
Tel.: (08) 8346 9674
Fax: (08) 8346 2903
E-mail: tretjakj@picknowl.com.au

SV. DRUZINA ADELAIDE

V MESECU AVGUSTU je bilo kar nekaj pomebnih dogajanj v našem verskem središču oziroma za našo slovensko skupnost. Najprej praznovanje praznika Marijinega vnebovzjetja: Kljub temu, da v Avstraliji ni dela prosti dan kakor je to v domovini, ko tisoči romarjev poromajo v razna Marijina svetišča pred vsem na Brezje, Sveto goro in Ptujsko goro. Pravimo, da smo Slovenci Marijin narod. Tako kamorkoli se je podal Slovenec, vedno nosi s seboj doto svojih staršev "vero in predanost Mariji, Materi Božji". Nič drugače ni med našim rojaki na peti celini. Tako je bila na njen praznik ob 10. uri sveta maša, kjer se je zbralo kljub delovnemu dnevu ljudi kakor ob nedeljah. Praznično vzdušje so doprinesle lepe Marijine pesmi. Pri maši smo molili za mlade družine in mladino, da ne bi zapustili Cerkve in ostali zvesti koreninam svojih staršev. Po maši smo molili litanije v čast Materi Božji, posvetitev Mariji in molitev za duhovniške in redovniške poklice in molitev za svetost duhovnikov. Po maši smo se okrepčali s kavo in čajem.

18. avgusta je bilo slovesno doživetje ponovitve zlate maše p. Valerijana Jenka OFM iz Sydneya. V soboto zvečer smo pričakali zlatomašnika na letališču z narodnimi nošami, s pozdravom prisrčno dobrodošli mu je gospa Angela Dodič izročila slovenski šopek (**fotografija levo spodaj**). V nedeljo zjutraj so rojaki napolnili nadvse praznično okrašeno cerkev. Udeležba je pokazala, da imamo p. Valerijana radi in smo mu hvaležni, da se je odzval vabilu. Najprej so pevci pozdravili zlatomašnika s pesmijo "Zlatomašnik bod pozdravljen", nato sta gospa Stanka Sintič in Rasemary Poklar pozdravili zlatomašnika in opisali njegovo življenjsko pot v slovenskem jeziku in angleščini. Bianca Persico mu je izročila avstralski šopek protej. Slavnostni pridigar je bil avstralski frančiškan Fr. O'Neill. Po končani maši je patru Valerijanu v imenu skupnosti čestital ob zlatomašnem jubileju in se mu zahvalil za obisk predsednik našega verskega središča Tone Jesenko in mu zaželel še veliko blagoslovljenih let med rojaki pod Južnim križem. Nato smo se preseli v dvoranico, ki je bila za to priložnost premajhna. Ker je bil lep sončen dan, so se posedli kar pred dvorano, kjer je bil pripravljen prostor za goste. Po končanem kosilu smo se razhajali veseli in hvaležni za doživetje zlate maše. Zvečer pa sva odšla s p. Valerijanom v slovenski klub na večerjo, kamor naju je povabil odbor. Patru Valerijanu je predsednik gospod Ernest Orel čestital za njegov zlati jubilej in mu zaželel še veliko zdravih let. Naslednji dan pa sva obiskala bolnika, ki se je srčno želel udeležiti zlate maše, vendar mu je bolezen to preprečila.

V popoldanskih urah smo zlatomašnika pospremili na letališče, odkoder ga je jekleni ptič odnesel nazaj v Sydney med svoje ovčice. Pater Valerijan, hvala za Vaš obisk in ponovitev zlate maše tudi v naši mali adelaidski skupnosti!

25. avgusta pa je bila v adelaidski katedrali maša za emigrantske skupnosti. Tokrat je bila katedrala do zadnjega kotička polna in še zunaj so stali ljudje. Redko se zgodi, da je tako polna. Mašo je vodil nadškof Filip Willson, somaševalo

je nekaj izseljenskih duhovnikov. Naša slovenska skupnost je bila lepo zastopana. Rosemary Poklar je brala komentar na začetku maše, Anita Polazer je v slovenščini prebrala prošnjo za potrebe Cerkve, Ivan Legiša pa je nosil našo lepo bandero, na kateri je podoba Marije Pomagaj, na hrbtni strani pa Južni Križ. Ob koncu maše je nadškof izrazil željo, da bi prihodnje leto ponovno organizirali podobno slovesnost. Po končani slovesnosti je bila pogostitev v Collegu St. Alojzija s kulturnim programom, kjer so nastopali poedinci in skupine iz emigrantskih skupnosti.

ODŠLI SO 15. julija je umrla v Port Augusta Marta Veljkovič, rojena Knaflič. Rodila se je 26. februarja 1923 na Bledu. V Avstralijo je prišla z možem in sinom 1964. Mož ji je umrl pred nekaj leti. Pogreb je bil 22. julija 2002. Pogrebni obredi so bili v kapeli Enfield pokopališča, kjer je bila tudi kremirana. Svoj zadnji zemeljski dom je našla v

grobu svojih staršev na Bledu. Od vsega začetka je bila naročena na mesečnik Misli. Naj počiva v miru Božjem!

4. februarja 2002, je umrl po daljši zahrbtni bolezni TONE SRPŠIČ. Rojen je bil 3. decembra 1933 v Cerkljah ob Krki. V Avstralijo je prišel 28. oktobra 1961, kjer se je poročil z Nives Cetin. V zakonu sta se jima rodila dva sinova. Zaposlen je bil v lesni industriji v Mt. Gambieru. Maša zadušnica je bila v farni cerkvi in svoj zadnji zemeljski dom je našel na pokopališču v Mt. Gambieru.

Žalujemo izrekamo iskreno sožalje, pokojne pa priporočamo v molitev in Božjemu usmiljenju!

15. septembra bodo obiskale slovensko skupnost "Vesele Štajerke". Nastopale bodo tudi v našem verskem in kulturnem središču.

V našem verskem središču je vsako drugo in zadnjo nedeljo v mesecu nedeljska šola za otroke. Na začetku maše gredo otroci v dvorano, kjer imajo razlago maše, pred darovanjem pa se pridružijo skupnosti v cerkvi.

22. septembra bomo obhajali Slomškovo nedeljo. Ob tej priložnosti nas bo obiskal upokojeni adelaidski nadškof Leonard Faulkner. Rojaki lepo vabljeni na slovesnost Blaženega Antona Martina Slomška!

P. Valerijan z g. Ernestom Orlom in p. Janezom v dvorani verskega središča Adelaide.

IZ NAŠIH MISIJONOV

Iz Peruja nam piše Rosemary Saražin, laična misijonarka

May the peace of Christ be with you always. I hope you are well and all the community. Life here in Peru is very different. The climate is beautiful. Recently we experienced political unrest, the soldiers were send here from Lima to control the situation. Marshal law was declared. There were so many strikes and protests. It was not safe to travel anywhere. But thank God now is peace, the soldiers were gone home but we are not sure how long this peace will last.

The people are very warm and friendly especially the children. I teach English to some of them. They are five novices at the Missionary compound. I teach them English and they teach me Spanish. They are very nice young men and I am sure that they will be wonderful priest. I often help the cook here because she has to cook for about 18 - 20 people daily. It reminds me a bit of Mt. Eliza.

Minka Škerlj Medical Mission sestra, je misijonarka že 25 let

MINKA ŠKERL se je rodila 17. oktobra 1948 v Begunjah pri Cerknici kot hčerka Franceta Škerlja in Amalije roj. Brencelj. Pri Gremkovi družini, kot se je po domače reklo, je bilo 16 otrok. Minka je bila petnajsta. Po končani ekonomski šoli je potovala po Evropi, da bi se naučila jezikov. V Angliji je dozorel sklep, da bi se posvetila potrebnim v tretjem svetu. Začela se

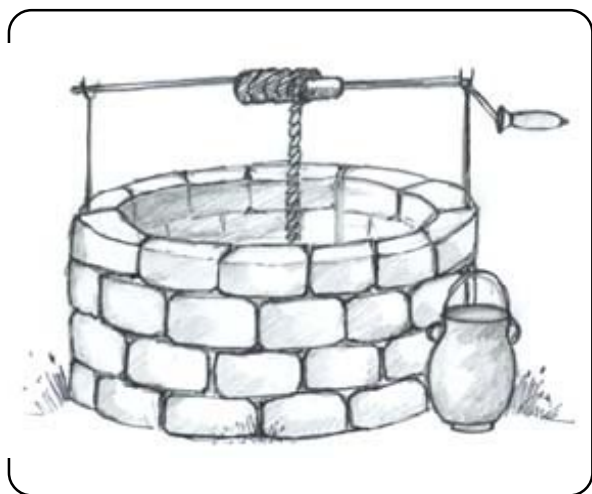
je izobraževati za medicinsko sestro. V Angliji je naredila vse izpite in se specializirala za tropske bolezni. Delovala je v Gani, Keniji, Ugandi nato pa še v Peruju. Sedaj je v Severni Ameriki med svojimi sestrami v Hantingdon Valley. Sestra Minka ima dve sestri v Melbournu: Zinko Kaiser in Barbaro Marinčič.

Pater Pepi piše

Prišel je čas, ko sem na dopustu v domovini. Nehote mi misli poromajo zopet v Avstralijo, kjer sem pred dvema letoma doživel tako lep čas med rojaki v Avstraliji. Vse vas prisrčno in hvaležno pozdravljam, se vam zahvaljujem za lep sprejem in odziv za misijonske potrebe. Voda v vodnjakih (po vaši dobroti) že daje življenje našim ljudem. V njihovem imenu še enkrat hvala.

Naših potreb in načrtov pa seveda še ni konec. Z Milanom misliva nadaljevati s kopanjem vodnjakov v prihodnji sušni dobi (od oktobra naprej), zlasti pa usmerjava vso pozornost in moči

na gradnjo nove župnijske cerkve. Za vsako najmanjšo dobrohotno misel, molitev, spodbudo in dar vam v imenu kristjanov v mladi župniji Nadoba, na severu Toga izrekava hvala in se vam zahvaljujeva za živeto krščansko dobroto in solidarnostno povezanost z bolj ubogo Cerkvijo v Afriki. Naj vas blagoslavlja On, kateremu vse živi in h kateremu vsi gremo, vsak na svoji poti in na svoj način.

Članek o gradnji cerkve bomo objavili v oktoberski številki Misli. Patru Pepiju želimo, da si nabere novih moči v domovini za veliko delo na misijonu.

VAŠI DAROVI

TISKOVNEMU SKLADU PATRA BERNARDA: \$150: Helena Read, Edi Gobec. **\$50:** Petrina Pavlič, Zinka Kaiser, Frank Bresnik. **\$30:** Alma Štefanič, Mihaela Semelbauer, F. Gomizelj, Lojze in Ema Kovačič, Marija Kraševac, Ludvik Gašpar, Tomaž Možina. **\$20:** Vilko Žumer, Franc in Marija Gomboc, T.&J Twrdy, Alojz Ludvik, Franc Kovše, Tatjana Tee, Marjan Jonke, Marija Bembič, Ana Kodila, Ivan in Lilijana Brezovec, Pepca Šabec, Ida Bosanac, Ivan Pišotek, Marija Štavar, Ivan Makovec. **\$15:** Toni Šircelj, družina Žic, Jože Novak. **\$10:** Evgen Braidot, Slavka Podbevšek, Toni Blaznik, Marija Cesar, Toni in Anica Konda, Hermina in Jože Brodnik, Angela Brala, Ivan Hozjan, Slavko Koprivnik, Angelca in Jože Veedetz, Franc Šauli, Julka Pavlič, Franc Krajnc, Slavica Gorian, Herman Muster, Marcela Bole, Olga Dubbert. **\$5:** Franc Podobnik, Franc Vrtelj, Herman Šarkan, Karlo Dolmark, Slavica Brumec, Franc Tomažič, Matilda Klement, Libero Babič, Anton Brumen, A&M Mihič, Marija Spornjak.

ZA SPOMENIK PATRA BAZILIJ: \$80: Ivan Pišotek. **\$50:** Marija Oppelt. **\$20:** Milka Lonza. **\$10:** Družina Bolckey. **ZA PATRA PEPIJA: \$250:** Marija Martin. **\$25:** Franc Podobnik, Karlo Dolmark. **ZA VZGOJO FRANČIŠKANSKIH BOGOSLOVCEV: \$ 250:** Marija Martin. **ZA SLOVENSKE MISIJONARJE: \$150:** Toni in Anica Konda. **\$100:** Mirko Šveb, **\$10:** Toni Blaznik. **ZA PATRA STANKA ROZMANA: \$515:** molitvena skupina v Canberri.

ZA LAČNE: \$150: Rosemary Kantor. **\$100:** M. S. **\$20:** Alojzija Gosak.

BOG POVRNI ZA VAŠE DAROVE!

Marija Kmetova

39

Sveti Francisek Asiski

Hvala Ti, ker bo spet prišel Tvoj Sin v sijajnem veličastvu in bo poslal v večni ogenj vse zavržene, ki se niso spokorili in Te ne poznali. A vsem onim, ki so Te poznali, Te molili in se kesali, bo dejal: 'Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, zasedite kraljestvo, ki vas čaka od začetka sveta!' In ker mi, ubogi in grešniki, nismo vredni, da Te imenujemo, ponižno prosimo Gospoda Jezusa Kristusa, Tvojega ljubega Sina, ki ga imaš rad, naj se Ti On zahvali s Svetim Duhom za vse, kakor je vseč Tebi in je vseč tema dvema. Njega prosimo, ki vse premore pred Teboj in, ki si storil zaradi njega toliko za nas. Aleluja.«

Ali je bila to molitev? Kaj ni šlo kakor angelsko petje mimo bratov? Pogledali so rdečo lučko pred oltarjem, ki je ponihavala in se smehljala v tenkih odsevih po stenah, in tudi oni so se nasmehnili, ko so spet zaslišali očeta:

»In prosimo slavno Mater, presrečno Marijo, večno Devico, in prosimo svetega Mihaela in Gabriela, Rafaela in vse blažene kore duhov, serafe in kerube, angele, nadangele in Janeza Krstnika, Janeza Evangelista, Petra in Pavla in svete očake, preroke, svete nedolžne, apostole, mučenike, spoznavavce, device, vse blažene in Elijo in Enoha in vse svetnike, ki so bili, ki še bodo in ki so; ponižno in zaradi Tvoje ljubezni jih prosimo, naj se Ti zahvalijo za vse stvari, kakor je vseč Tebi, Ti najvišji Bog, ki si resničen, večni in živ, in naj se zahvalijo tudi našemu Najsvetejšemu Gospodu

Jezusu Kristusu in Svetemu Duhu, Tolažniku, naj se zahvaljujejo vedno in večno. Amen. Aleluja.«

»In za našega očeta, ljubi nebeški Oče, hvala, hvala,« je zašepetal brat Leon in bilo mu je neskončno lepo. Potegnil je veter skozi okence, da je vztrepetala lučka, bratje so ždeli vsi prevzeti in prosili v srcu, naj bi še molil njih oče. Tudi oljke so zaprosile, stresle so se v vetru, prebudil se je ptiček in začivkal...

»In prav iskreno prosimo vse one,« je zazvenel Franciškov glas, da so bratje dvignili glave in se ozrli v nebo, »vse one, ki hočejo služiti Bogu v naročju katoliške in apostolske Cerkve, vse duhovnike, diakone, subdiakone, klerike, menihe in redovnice, otroke in dojenčke, ubožce in izgnance, kralje in kneze, delavce in rokodelce, služabnike in gospodarje, vse device, vse one, ki se zdržujejo, in vse zakonce, vse laike, može in žene, vse odrasle, mladeniče in starčke, bolnike in zdrave, velike in majhne, ljudstva vseh plemen, slehernega jezika, vsake narodnosti, vse ljudi iz vseh delov sveta, ki so in ki bodo še; prosimo in opominjamo jih mi, minoriti in ničvredni hlapci, da složno vztrajamo v pravi veri in v pokori, zakaj izven nje ne more biti nihče zveličan. O, ljubimo iz vsega srca in vse duše, z vsemi čustvi, z vso močjo, vsem razumom, vso silo, z iskrenim prizadevanjem, z vso nežnostjo, iz naše najgloblje notranjosti, z vsemi željami in vsem hotenjem – ljubimo Boga, Gospoda, ki nam je dal in nam še vsak dan daje vse

je usmiljen. On je bil in je poln dobrote za nas, ki smo slabi in bedni, ki smo leni in smrdljivi, nehvaležni, nevedni in hudobni. Ne želimo tedaj nič drugega, ne hrepenimo po ničemer drugem; da nam ne bi bilo nič drugega všeč, nas ne bi nič drugega vleklo nase – v vsem nič drugega kakor – Stvarnik, Odrešenik, Zveličar, edini in resnični Bog, ki je vse dobro v Njem, ki je edina dobrina, ki je resnična in najvišja dobrina sama; ki je edini dober, pobožen in prizanesljiv, ki napaja duše, ki je krotek, ki je edini svet, pravičen, resničen, zanesljiv, ki ima le On dobroto, nedolžnost in čistost, ki je od Boga in po Njem in v Njem vse odpuščenje, vsa milost, vsa čast spokornikov kakor tudi vseh pravičnikov in svetnikov, ki se veselijo v nebesih.«

In kakor da mu besede niso dovolj in ne ve, kako bi se izrazil, je Frančišek vstal in razprostrl roke, potem se je zgrudil na kolena in spet povzdignil glas.

»Nič nas ne sme ovirati, nič nas ločiti, nič zadrževati, nas vse, kolikor nas je, da ne bi v vsakem kraju, ob sleherni uri, ob vsakem času in vsak dan neprestano ponižno in resnično verovali. O dajte, da gojimo Boga v srcu, da ga ljubimo, molimo, hvalimo, blagoslovljamo, častimo, povzdiguje, se mu zahvaljujemo in mu služimo, Njemu, ki je najvišji Bog, ki je krasen in večni! Troedini je in edini, je Oče, Sin in Sveti Duh, Stvarnik vseh teh, ki verujejo in zaupajo Vanj in ga ljubijo. Nima začetka in ne konca, neizpremenljiv je in neviden, neizrekljiv, nepojmljiv, nedosegljiv, blagoslovljen in češčen, poln slave, povišan in vzvišen, prijazen in dober in prisrčen in je vedno vreden, da vsi hrepenijo vedno in večno samo po Njem! Amen.«

In kako bi se hotel skriti Frančišek v nevidni veliki plašč svojega Stvarnika, se je zvil v dve gubi in si tiščal dlani na obraz.

»Tvoj sem,« je šepetal, »kakor bi Ti še povedal, da sem Tvoj, Gospod!«

In zazdelo se mu je, da vidi, kako prihajajo od vseh strani njegovi bratje in so lačni in ga prosijo kruha. On pa nima ničesar, da bi jih nasitil. Same drobtinice ležijo krog njega in se izmikajo njegovim prstom. A glas iz nebes mu pravi: »Frančišek,

napravi iz vseh teh drobtinic kruhek, ki boš z njim nasitil lačne brate.«

Vstal je in vsi bratje so šli za njim, krog in krog je bila temna noč, a zdelo se je, kakor da je Frančišek ves svetel.

1. Zgodba o lastovkah.

Deževalo je in vse dremotne so se svetlikale luže na poti, mežikale so in so bile nejevoljne, ker jih je prebudilo sonce. Frančišek je poklical brata Masea in sta odšla proti mestecu Alviano. Spotoma sta se ustavljala, pomagala ljudem, zabavala otroke, opazovala mravlje in prišla že pozno popoldne v Alviano. Meščani so bili kmalu okoli Frančiška, poljubljali so mu roko, prinašali otroke, da jih blagoslovi in se radostno pogovarjali z njim. Prosili so ga, naj jim pove kaj lepega. In Frančišek je stopil sredi trga na kamen in pričel: "Mir bodi z vami, ljubi moji! V tem hipu so prifrčale lastovke in tako zagostolele mimo Frančiška, da ni bilo moči razumeti njegovih besed. Frančišek je umolknil in spet pričel, ljudje so pridržavali sapo, da jim ne bi ušla nobena besedica, a lastovke so žgolele dalje in se izpreletavale prav nizko spodaj in bile bolj in bolj glasne.

se nadaljuje

Središče mesta Assisi.

p. Ciril A. Božič, OFM
Marija Anžič, laična misijonarka
S.CYRIL&METHODIUS SLOVENIAN MISSION
Baraga House, 19 A'Beckett Street
PO BOX 197 KEW VIC 3101
Tel.: (03) 9853 7787 in (03) 9853 8118
Mobile: 0412 555 840 Fax: (03) 9853 6176
E-mail: ciril@infoxchange.net.au
DOM POČITKA - MOTHER ROMANA HOME

SV. CIRIL IN METOD MELBOURNE

KRONIKO DOGAJANJ v našem verskem in kulturnem središču v Melbournu mi tokrat pomaga pisati kar nekaj dopisnikov in soustvarjalcev dogajanj.

LUCIJA SRNEC poroča o peti obletnici smrti patra Bazilija in srečanju nekdanjih stanovalcev Baragovega doma. Takole piše:

Kulturni odbor Kew je organiziral srečanje fantov, ki so ob prihodu v Avstralijo živeli v Baragovem domu (**fotografija spodaj**). Pri sveti maši smo se v nedeljo, 28. julija 2002, spomnili p. Bazilija, ki nas je za vedno zapustil pred petimi leti. Po maši je bil v dvorani kratek program, ki sva ga pripravili Draga Gelt in Lucija Srnec na spomin 42-letnice fantov, kateri so sedaj že možje, očetje in stari očetje. Pripravili sva tudi razstavo slik, ki so prikazovale prihod in razvedrilo fantov v Baragovem domu. Pri razstavi so pomagali Štefan Srnec in Angelca Veedetz. Slike so prispevali tudi Veronika Ferfolja (iz arhiva), Anica Markič in Karlo Štrancar. Na razstavi je bila opisana tudi kratka pisana zgodovina udejstvovanja fantov – to sem povzela po Mislih pa tudi Lojze Markič je popisal svoje življenje v domu, dokler ga ni izvoljenka Anica odpeljala.

Prezela sem nalogo vodenja programa, kjer je o pomenu tega dne najprej spregovoril p. Ciril. V letih bivanja so se fantje lepo imeli v domu. Kratkočasili so se z različnimi športi, igrami in tudi

zabavali so se ob obletnicah, ki so jih preživljali v domu. Veselili so se velikih tort s svečami, ob katerih so poskušali svoje mehove. Zadnja takšna slovesnost je bila torta z 18 svečkami. Za vsa ta razvedrila je poskrbel pokojni pater Bazilij.

Zelo zanimiva je bila vožnja ladjic. V to igro so se vključila tudi simpatična, takrat še mlada dekleta. Imena ladjic so bila ista, kot so te fante pripeljale v Port Melbourne: Toscana, Romana, Flamingo, Castle Felice, Castle Verde. Tudi letos smo pripravili ladjice z istimi imeni in povabila sem nekdanje Baragovce, da poskusijo, če se jim posreči pripeljati ladjico varno v пристanišče. Če se kapetanu ladja prevrne, mora začeti znova. Prvi je srečno pripeljal ladjo najmlajši kapitan David Markič, zadnji pa Karlo Štrancar, oba sta dobila darilo. Nobenemu se ladjica ni prevrnila. Potem so poskušali upihniti svečke na torti, ki jo je pripravila Draga Gelt. Vse svečke je upihnil Matija Štukelj ter si prislužil nagrado.

Fantje – možje so obujali spomine iz let v Baragovem domu. Prvi se je okorajžil Franc Kravos z zanimivimi spomini. Dolg življenjepis je povedal in tudi zapisal Lojze Markič. Rekel je, da je živel v domu tako dolgo, dokler ga ni odpeljala Anica, sedaj njegova žena. Rudi Koloini je pripovedoval, kako svobodno so se imeli v domu. Branko Kojc je rekel, da je bilo v domu polno veselja. Ustanovili so ansambel Bled, se zabavali in tudi drugim krajšali čas, da niso imeli domotožja in preveč pogrešali dom in svojce, dokler si niso sami ustvarili svojih domov in družin. Tudi Štefan Srnc je spregovoril, čeprav on ni stanoval v domu, vendar je tam velikokrat delal, ko je bilo treba kaj pozidati (lurško votlino, pokopališče). Nekateri fantje so se ga izogibali, rekoč: »Umaknimo se, Štefan gre, bo treba kaj delat!«

Veliko spominsko torto za nekdanje Baragovce je spekla Angelca Veedetz. Za veselo razpoloženje so poskrbeli godci Branko Kojc, njegova hčerka Evelin je zapela, da so ljudje dvigovali glave in seveda, s harmoniko je pomagal Lenti Lenko. Vsi kapitani, upihovalci svečk in vsi prisotni Baragovci so bili »požegnani s štamperli dobre kapljice« - vsem je s pesmijo nazdravil p. Ciril. Ana Marija Cek je praznovanje ujela na fotografski aparat, da bo ostalo nekaj za spomin, ko smo po dolgih letih spet poskušali obuditi nekdanje igre in spomine. Pa še to: Čez tri leta bomo zopet uprizorili vse te spomine, ko se bo pisalo leto 2005 in bomo praznovali 45-letnico Baragovega doma.

Lucija Srnc

Tako smo čestitali gospodnji v Baragovem domu Francki Anžin za njen 80. rojstni dan, 9. julija 2002. Sredi julija je odpotovala v Slovenijo. V Mengšu ima svoje prijetno stanovanje in v bližini veliko sorodnikov.

V ponedeljek, 12. avgusta 2002, smo imeli SEJO PASTORALNEGA SVETA. Nekaj poudarkov iz te seje povzemam: **očetovski dan** bomo praznovali v nedeljo, 1. septembra – otroci in matere pripravljajo program; **Slomškova nedelja** je 22. septembra – na turneji bodo **Vesele Štajerke**, ki bodo zapele med deseto mašo, potem bo izlet v Yarra Ranges, kjer raste slovenska trta. **Rožnovensko pobožnost** bomo imeli v oktobru 20 minut pred nedeljsko mašo, ob torkih ob 10.00 dopoldne ter ob petkih ob sedmih zvečer. **Ob prvih petkih** bo izpostavitve Najsvetejšega ob 7.00 zvečer, do 7.30 bo tiha adoracija, nato litanije Srca Jezusovega, blagoslov in sv. maša. Poživiti moramo molitev za duhovne poklice in za mnoge druge dobre namene za ta naš svet. **Slovenski koncert bo v naši dvorani v soboto, 5. oktobra, ob 3.00 popoldne.** Srečke za bogat srečolov lahko že kupite - za \$1.00 eno. **Maša narodov** bo v stolnici 13. oktobra: ob 2.30 rožni venec, ob 3.00 popoldne nadškofova maša. To nedeljo ne bo svete maše v St. Albansu. Avtobus bo odpeljal iz Kew ob 1.45 popoldne. **Molitve za pokojne** bodo v novembru po ustaljenem redu. 2. novembra bo ob 11. uri na pokopališču Keilor sv. maša, pri kateri bodo sodelovali verniki različnih narodnosti. **Prenova groba patra Bazilija:** novo ploščo iz črnega marmorja z imenom patra Bazilija bomo namestili pod križ, uredili nove granitne robnike in na grobu zasadili trajno zelenje. Pri pogrebni mašah bomo uvedli namensko nabirko za prenovo cerkve. Pri prenovi bomo začeli s sanacijo temeljev in zidov cerkve in dvorane. Sledila so poročila Doma matere Romane, pevskega zbora, društva sv. Eme, molitvene skupine, knjižnice, kulturnega odbora, arhiva, Slomškove šole, tečaja slovenskega jezika za odrasle, urejanje cerkve, Baragovega doma in okolice. Prihodnja seja bo 21. oktobra 2002 ob 7.30 zvečer.

NOVI ODPRAVNIK POSLOV veleposlaništva Republike Slovenije v Avstraliji g. Bojan Bertoncej je v spremstvu častnega generalnega konzula g. Alfreda Brežnika obiskal Melbourne. V soboto, 3. avgusta, smo se srečali z njim predstavniki slovenskih organizacij na slovenskem

Predstavniki slovenskih društev in organizacij z novim odpravnikom poslov g. Bojanom Bertoncijem po slovesni večerji na Slovenskem društvu Melbourne, 3.8.2002.

hribčku na Elthamu, kjer je Slovensko društvo Melbourne pripravilo okusno večerjo. Naslednji dan, v nedeljo, 4. avgusta, sta oba gosta prisostvovala deseti maši, kjer smo ju pozdravili. Ob koncu maše je g. Brežnik predstavil novega odpravnika poslov g. Bojana Bertoncija, ki je nato tudi spregovoril. V dvorani pa je bila lepa prilika, da so se rojaki osebno srečali in pogovorili z obema odličnima gostoma. Naša misijonarka Marija je za gosta in spremstvo pripravila izvrstno kosilo in tako naredila "diplomatski" izpit iz kuhanja, smo se strinjali po odlično skuhanem, pripravljenem in serviranem kosilu. Nasploh resnično preseneča pri vodenju gospodinjstva, poleg vsega rednega pastoralnega dela in urejanja Misli. Sama se je tudi lotila čiščenja in barvanja notranjosti kuhinjskih omaric, z Bernardom Brenčičem sta ogradila vrtno grede in prenovila še marsikaj v hiši. Mlada moč seveda prinaša osvežitev in pomlad za hišo in za skupnost. Pater Valerijan je že lani spraševal, če je še kakšna takšna misijonarka v Sloveniji, da bi prišla v Sydney.

KONZULARNE URE je imel zadnjič v Melbournu g. MARKO POLAJŽER, prvi sekretar veleposlaništva. V nedeljo, 18. avgusta, je bil na Planici, v ponedeljek pri nas v Kew. V oktobru odhaja na novo službeno mesto na slovensko veleposlaništvo v Teheran. Zahvaljujemo se mu za vse zavzeto delo v prid naših rojakov in mu želimo srečno pot v Iran ter dosti zadovoljstva v novem

okolju. Hvala za vse in še kdaj nasvidenje!

Glasbena skupina VESELE ŠTAJERKE bodo gostovale v Avstraliji. V naši cerkvi bodo zapele med sveto mašo na Slomškovo nedeljo, 22. septembra, ob 10. uri. Po maši bo ob 11.30 odpeljal avtobus v Lilydale v Yarra Ranges na posestvo McWilliams, kjer raste sadika najstarejše trte, posajena lansko leto. Tam se bo ob enih popoldne začelo veselo ljudsko rajanje.

KRSTI:

CHRISTINA SARA PASE, roj. 21.02.2002 v Melbournu. Oče Craig Pase, mati Marie r. Šivec. Botra: Roberto in Louisa Pase. Kew, 28.07.2002.

JORDAN FRANCIS GRIL, roj. 09.06.2001 v Melbournu. Oče John Gril, mati Olga r. Fekonja. Botra: Karmen Tull-Boyle in Frank Fekonja. Kew, med nedeljsko sveto mašo 04.08.2002.

Čestitke mladim družinam in botrom!

NAŠI POKOJNI:

ANICA LUDVIK roj. Barba, r. 15. 05. 1935, v vasi Podbeže v župniji Podgrad pri Ilirski Bistrici. Mladost je preživela v Račicah. Po prihodu v Avstralijo (z letalom leta 1955) je dobila delo v bolnišnici v Wagga Wagga. Leta 1957 se je v cerkvi St. James v Richmondu poročila s Stanetom Ludvikom, doma iz Bač pri Knežaku. Kupila sta si hišo v Richmondu in tam živela 20 let. V zakonu sta se jima rodila sinova Edvard in Robert. Pozneje so se preselili v Mt. Waverley. Anica je bila mirnega značaja, prijazna z vsemi. Bolezen jo je pred 18. leti obiskala. Včasih se je stanje malo izboljšalo pa spet poslabšalo. Umrla je v Monash Medical Centre v Claytonu 27. 07. 2002, okrepljena s svetimi zakramenti. Molitve zanjo smo imeli v naši cerkvi 30. julija, naslednji dan pa pogrebno sveto mašo in pogreb na pokopališče Springvale. Za njo žalujejo mož Stane, sinova Edvard in Robert z družinama, sestra Lojza Barba v Perthu, sestri Karla in Angela v Angliji in sestra Zora v Italiji.

IVAN KOVAČIČ, rojen 23. 08. 1921 v vasi Smrje, v družini šestih otrok. Pri 17 letih je bil vpoklican v italijansko vojsko, kjer je služil pet let, dve leti pa je bil vojni ujetnik v nemškem taborišču. Leta 1956 je poročil Štefanijo roj. Pecman, doma iz iste vasi Smrje 36, v kampu v Vidmu (Udine) Saint Antonio, kjer sta preživela tri leta in tam se je rodila hčerka Mary. V Avstralijo so prišli leta 1959 na nizozemski ladji Watterman in najprej so jih napotili v Bonegillo. Toda Janez se je vrnil v Melbourne, kjer je našel delo in za njim je prišla družina. Leta 1962 se je rodila hčerka Jenny in leto pozneje so se vsi vrnili v Slovenijo. Toda leta 1968 so bili že nazaj v Melbournu, kjer so v Thornbury kupili hišo. Leta 1993 ga je prizadela možganska kap, ki mu je odvzela govor in ga omejila v gibanju. Od takrat naprej ga je pater obiskal vsak prvi petek v mesecu in vedno se je razveselil obiska. Umril je v Lonsdale Privat Nursing Home v Northcote 29. 07. 2002. Sredi dneva je še prejel zakrament svetega maziljenja, dobre štiri ure pozneje je umrl v krogu svojih najdražjih. Molitve zanj smo imeli v naši cerkvi večer pred pogrebom. Pogrebna sveta maša je bila 1. avgusta, nato pa pogreb na Keilor pokopališču. Za njim žalujejo žena Štefanija, hčerki Mary in Jenny z družinama in sin John.

Eugen Benc je o svojem pokojnem bratu STANISLAVU BENCU zapisal: Rojen je bil 19.09.1934 v vasi Šembije, umrl 29.03.2002, prav na veliki petek ob 3.30 popoldne. Bili smo ob njem vsi prav do zadnje ure. Naša katoliška vera nas uči, da je Jezus umrl na veliki petek ob treh popoldne. Stanislav zapušča dva brata v domovini: Toneta in Ladota in sestro Bernardo. V Avstraliji zapušča brata Eugena in Ivana in sestro Milko por. Zidar. Eugen in Milka živiva v Traralgonu, Ivan v Adelaidi. Poleg nas zapušča svojo ženo Marion, sina Antona in hčerko Alison. V Avstralijo je prišel leta 1953. Stanislav je bil zelo dober oče svoji družini, priden gospodar in delavec. Pripravil je zelo lep dom svoji družini. Dolgo let je delal pri S.E.C. v Morwellu, dokler ga ni bolezen premagala. Pokojni Stanislav naj počiva v Božjem miru.

Brat Eugen in sorodniki

MARJAN LEON KAISER je umrl 20. julija v Preston Nursing Home. Pred smrtjo ga je obiskal avstralski duhovnik Fr. K. Eaton in mu podelil poslednje maziljenje. Marjan se je rodil v Ljubljani dne 2. oktobra 1922, kot sin Ignacija in Zofije roj. Resnik. Bil je krščen v trnovski cerkvi. Imel je lepo otroštvo, predvsem po zaslugi dobre mame. Očeta je bolj malo videl, ker je bil veliko po službenih poteh. Leta 1942 pa mu je umrl.

Marjan je bil odličen planinec. Planinarila sta skupaj z mamo. Tik pred vojno je končal visoko šolo, 8. gimnazijo. Po drugi svetovni vojni je živel pri avstrijski družini, ki ga je hotela posvojiti. Toda Marjan se je odločil, da se odpravi v Italijo, kjer se je vpisal na univerzo v Bologni. Tam je ostal pet let. Študiral je pljučnega raka.

Leta 1950 je prišel v Avstralijo. Najprej se je naselil na Tasmaniji. Nato je prišel v Melbourne, dobil stanovanje pri družini Klun v Clifton Hillu. Nekaj časa je stanoval pri moji sošolki Ivanki Bajt. Maja meseca 1968 sva se poročila in rodila sta se nama sin Karel in hčerka Katherine.

Delal je pri Australian Post več kot 20 let. Imel je veliko prijateljev še tudi potem, ko se je upokojil. Imel je zelo rad literaturo in je imel knjižnico z nad 2000 knjigami. Govoril je sedem jezikov. Bil je tudi zbiratelj znamk in kovancev. Je tudi risal in slikal.

Dragi Marjan počivaj v miru!

V imenu moje družine bi se rada iskreno zahvalila moji sestri Barbari in njeni družini, Vidi Valenčič, Zori Kirn in vsem, kateri ste nam pomagali in nam izrekli sožalje po pismih, telefonu ali osebno. Lepa hvala za darove za Medical Sisters, pri katerih deluje moja sestra Minka.

Žena Zinka, sin Karel in hči Katherine

Sožalje vsem, ki ste v zadnjem času izgubili svoje drage. Naše pokojne priporočajmo Božjemu usmiljenju. Radi darujmo zanje za svete mašo!

p. Ciril

KRIZEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

“Multiculturalism” se uveljavlja v Kraljičini deželi

Ob priliki praznovanja “Centenary year” je bila v Queenslandu izdana obsežna knjiga s 385 strani **“MULTICULTURAL QUEENSLAND 2001”**, s podnaslovom: **100 years, 100 communities, a century of contributions**. Knjiga govori o raznolikosti, ki nas bogati, dopolnjuje, uči in spoznava drug drugega ter s tem tudi zbližuje. Govori nam o mozaiku različnih etničnih skupin, ki sestavljajo našo kraljičino deželo. Za to obsežno delo so poklicali vse narodne skupine, ki živijo tukaj, da naj poročajo o predstavi svojega naroda, ter o njihovem doprinosu pri uspešnem napredku Queenslanda.

Na slovesno uradno predstavitev knjige je premier Peter Beattie 1. avgusta 2002 povabil vse sodelujoče avtorje. V uvodnem članku je s ponosom povdaril, da smo v Queenslandu uspešna multikulturna družba,

brez medsebojnih napetosti. Tudi kadar se tu in tam opazi kršitev medsebojne složnosti je vzrok za to predvsem zaradi medsebojnega nepoznanja. Glavni urednik knjige je Maximilian Brändle iz Švice. Urednik je v svojem govoru s pomočjo statistike razložil porast priseljencev na ta lep del Avstralije ter napredek, ki ga ima Queensland po zaslugi emigrantov in pa tudi po uspešni politiki uveljavljanja »multikulturalizma«. Zato je namen te knjige, da se med seboj spoznamo in tako odkrijemo bogastvo različnih kultur. Knjiga je bila razposlana vsem državnim uradom za uporabo, šolam kot pripomoček pri učenju in vsem knjižnicam v Queenslandu.

Knjiga je na prodaj za \$ 15.- vključno poština na naslovu: Multicultural Affairs Queensland, PO Box 185 Albert Street Brisbane 4002 ali preko e-mail:

MAQ@premiers.qld.gov.au

Slovenski doprinos v tej knjigi si lahko ogledate na straneh Avstralska Slovenska Konferenca <http://www.geocities.com/ausslok/> na straneh SNS Qld - Slovenians in Qld.

V brisbanski vladni palači:
Anica Cuderman, premier
Queenslanda g. Peter Beattie
in Mirko Cuderman.

Zlatomašnik v sončnem Queenslandu

Dragi prijatelji! Prav lepe pozdrave vam pošiljam iz dežele sonca, kot se imenuje naša država Queensland. Sem bolj redek z mojimi dopisi, ker piše o dogajanjih pri nas v glavnem Mirko Cuderman, razumljivo pa, da sem tokrat na vrsti jaz in sicer:

V nedeljo, 4. avgusta, smo imeli rojaki v Kraljičini deželi priložnost, da se zahvalimo našemu zlatomašniku p. Valerijanu za njegovo dolgoletno pastoralno delo (39 let) pri rojaki v državi Queensland. To je bil dan, ko je p. Valerijan ponovil obred zlate maše med nami.

V dvorani "Planinke" ki je bila preurejena v najlepšo cerkev, se je zbralo zelo veliko rojakov od blizu in daleč, kar je dokaz, da velika večina ni pozabila starih krščanskih navad, ki smo se jih naučili od naših staršev in prenesli na peti kontinent, kjer poskušamo nadaljevati tradicijo z našimi potomci.

Pri nas je sveta maša štirikrat na leto in nimamo rednega pevskega zbora, ampak tokrat je bila cela dvorana kot pevski zbor. Največje presenečenje je bilo, ko se je pokazala družina Cuderman s kar štirimi otroki v krasnih narodnih nošah. Na fotografiji z leve na desno so: Rebeka – štiri leta, Mariah – devet, Ryan – šest, James – sedem let (vnučki Anice in Mirka Cuderman). Še večje presenečenje pa je bilo, ko so zlatomašniku zapeli pesmico "Na Planinki je lušno biti" (spesnila jo je Anica Cuderman). Želi so aplavz za aplavzem. Vsi so bili veseli in presenečeni, enako tudi p. Valerijan. Jožica Polak je spesnila posebno pesem za zlatomašnika. To je bil dan kakršnih ni veliko. Po kosilu pa kramljanje s patrom, harmonika in pevci so kar kmalu pokazali, da znajo uporabiti svoja grla. Ves nedeljski popoldan je bil prekratek.

Bog daj, da bi bilo še veliko takšnih dni na delčku Slovenije v državi Queensland.

Jože Vah, Nerang, QLD

Zlatomašniku patru Valerijanu

Sončni žarek se v jutrajni zarji blešči,
iz cerkve v Merrylandsu se zvon oglasi.
Od daleč in blizu se zbiramo vsi:
Dragi p. Valerijan zlati duhovniški jubilej slavi.

Minilo že pedeset let je od takrat,
ko za duhovnika se je odločil mlad fant.
V srcu ljubezen plamenela je močno,
delo in zvestobo dajali ste ljudem in Bogu vso.

S toplim nasmehom prijazno pozdravlja ljudi,
vsakemu rad na pomoč prihiti.
Daruje nam maše, kot oče nam govori,
nam v srca vliva Božje moči.

V Avstraliji skupnost Slovensko skupaj drži,
skrbno obiskuje stare in bolne ljudi.
Kot zvezda nam sije v duhovni svet,
da Bog Oče okrepi našim dušam cvet.

Iskrene čestitke Vam danes izročamo vsi,
prisrčna Vam hvala za Vaše delo in skrbi.
Lučka življenja naj Vam še dolgo
v veselo bodočnost gori, v naših srcih
Vas imamo radi, dragi pater Valerijan, mi vsi.

Jožica Polak, Gold Coast, QLD

SLOVENSKA TRTA IN VESELJE

Na praznovanju 1. obletnice posaditve mariborske Stare trte v Avstraliji, v septembru 2002, nam bodo prepevale in igrale Vesele Štajerke.

Prvo obletnico posaditve Stare trte v Avstraliji, pod imenom "Australian Slovenian Yarra Ranges Old Vine Festival" bomo praznovali tudi med Slovenci in njihovimi avstralskimi prijatelji v Wollongongu, Sydneyu, Adelaidi in Melbournu.

23. septembra 2001 je županja občine Shirre of Yarra Ranges gospa Di Moore, ob navzočnosti mnogih, posadila na posestvu McWilliams Lillydale Vineyards v bližini Melbournu potomko naše znane slovenske Stare trte z Lenta. Na iniciativo koordinatorja projekta Stare trte Vinka Rizmala, je župan mesta Maribora g. Boris Sovič v znak prijateljstva in meddržavnega sodelovanja, podaril županji občine Shire of Yarra Ranges gospe Di Moore cepič slovenske Stare trte. Samo posaditev smo takrat dostojno proslavili.

"Nasvidenje drugo leto ob 1. obletnici posaditve stare trte," so bile poslovilne besede večine prisotnih ob svečani posaditvi sadike te znane, 400 let stare trte z mariborskega Lenta. Po odločitvi občine Yarra Ranges in Združenja vinarjev Yarra Valley, smo jo posadili na posestvu McWilliams Lillydale Vineyards v Seville East v bližini Melbournu. Tedanji in sedanji predsednik slovenskega društva Jadran g. Milan Ogrizek je s posebnim navdušenjem ob takratnem slovesu dejal: "Čudovita ideja, vsi smo ponosni na to našo trto. Čestitam vam za to fantastično idejo, ki nas združuje in je ogromno prispevala k promociji Slovenije in nas vseh v Avstraliji." Tudi ostali predsedniki slovenskih organizacij v Melbournu ali njihovi predstavniki so se posloveli z bodrilnimi besedami. Veliko pohvalnih besed so izrekli naši avstralski gosti. Ko je bila trta posajena, smo se tudi mi posloveli z besedami: "Na svidenje prihodnje leto na prvi obletnici!"

Seveda smo čez leto z zanimanjem zahajali na posestvo McWilliams Vineyards, kjer je naša popularna trta čudovito napredovala, saj je ob

koncu sezone dosegla skoraj 4 m v višino in 5. aprila 2002 smo že obrali prve dva grozda modre kavčine, kot je ime tej naši kraljici grozdja.

S pripravami na letošnje praznovanje smo začeli takoj. Podprli so nas: Turistični urad mesta Maribor, Urad za turizem RS, največja zahvala pa gre Ministrstvu za kulturo RS. Da bo praznovanje Stare trte čim bolj opazno, veselo in mladostno, bo naše letošnje slavje v septembru popestrila skupina mladih in nadvse živahnih deklet, ki že leta igrajo in prepevajo širom Slovenije, po Evropskih državah, gostovale so tudi že v Kanadi in Ameriki. Vesele Štajerke, kot je našim dekletom ime, so za to avstralsko gostovanje pripravile tudi poseben kulturni program, s katerim se bodo predstavile tudi avstralskim šolarjem in dijakom na promocijskih predstavah po šolah in gimnazijah na obronkih Melbournu. Imele bodo vsaj 5 promocijskih koncertov, obiskale bodo Slovence v Wollongongu, Sydneyu, Adelaidi in Melbournu, zapele bodo v naših cerkvenih središčih pri svetih mašah. Po obveznem koncertnem delu bodo zabavale veselo družbo s svojim petjem in igranjem do poznih ur. Tako bodo med svojim kratkim, tri tedenskim obiskom v Avstraliji, imele vsaj 17 koncertov, od katerih bo 8 promocijskega značaja. Opravičujemo se Slovenkam in Slovencem širom Avstralije, ki bodo prikrajšani za njihov obisk, saj zaradi študijskih obveznosti Veselim Štajerkam ni mogoče ostati med nami dalj časa. Pa morda kdaj drugič.

V same priprave praznovanja in sodelovanje Veselih Štajerk je bilo vložena veliko truda in sredstev, zato je sedaj na vas, drage Slovenke in Slovenci, da se nam pridružite in napolnite dvorane, ki bodo ob večerih z Veselimi Štajerkami gotovo polne veselja in slovenske prešernosti.

Več podatkov o Stari trti lahko najdete na naši internetni strani: www.oldvine.siss21.net.au

Vinko Rizmal

**Koordinator projekta Stara trta v Avstraliji
Avstralsko slovenska agencija za poslovno
in kulturno sodelovanje**

SLOVENŠČINA V AVSTRALIJI - 25 LETNICA

V letu 2002 gledamo v Viktoriji nazaj na učiteljsko delo 25 let v avstralskem šolskem sistemu. Kaj smo v tem času dosegli? Mnogo. Tudi to je velik uspeh, da smo kot skupnost celih 25 let vzdrževali razrede in maturo iz slovenskega jezika: starši, učenci in učitelji. V zadnjem desetletju se je število učencev zmanjšalo, tako da imamo letos en razred, vendar smo lahko ponosni na ta dosežek slovenske skupnosti v okviru avstralskega šolskega sistema in avstralske družbe.

Vzpodbuda za poučevanje slovenskega jezika je prišla od slovenske skupnosti, predvsem od tistih med nami, ki jim je pri srcu slovenska beseda in mlad slovenski rod. Že leta 1954 so Misli poročale o enem izmed prvih miklavževanj in prvem otroškem zboru pod vodstvom gospe Vadnjalove v St. Albansu. V tistem času še ni bilo rednega pouka slovenskega jezika, bile so pa slovenske prireditve in praznovanja lepih slovenskih običajev, na katerih so vedno nastopali tudi otroci – s slovensko pesmijo, recitacijo, igranjem na klavir ali harmoniko, z igro in folklornimi plesi. To se je dogajalo vsepovsod, kjer so širom Avstralije živeli in se družili Slovenci.

Po naših virih je prvi redni razred slovenskega jezika vzpostavil Jože Kapušin 4. septembra leta 1960 v Slovenskem verskem in kulturnem središču v Melbournu. Šolo je pozneje prevzela prof. Anica Srnec, ki se je posvetila učenju slovenskega jezika

Šolski izlet na Yangeen Reservoir v Viktoriji, 1989.

vse do leta 1974. V tem času so se pridružile še druge učiteljice. Prispale so sestre Frančiškanke in prevzele del pouka.

V 70 - tih letih so se razvile še klubske šole. Bilo je izredno živahno in bogato kulturno življenje, ko so učiteljice poleg pouka pripravljale otroke na razne prireditve in so bili otroci središča pozornosti. Mladinski koncerti, festivali, operete, folklorne skupine, zbori, so prispevali k prireditvam po vseh deželah, kjer je živela večja skupina Slovencev, slovensko skupnost so povezovali, razgibali in bogatili. Bilo je živahno in bogato kulturno življenje in zrasla je tradicija, ki se je ohranila vse do danes.

SLOVENSKI JEZIK – ŠOLSKI PREDMET V AVSTRALSKEM ŠOLSKEM SISTEMU

Prvič na svetu (razen zamejstva) akreditiran srednješolski predmet

Kako naprej s slovenskim jezikom? Kako mu dati veljavo, da bo mladi rod, ki je rojen v angleškem svetu slovenski jezik cenil in ga ohranjal? Odgovor je bil: akreditacija kot predmet v šolskem sistemu. Jasno je bilo, da si slovenščina kot sistemski šolski predmet pridobi veljavo, obenem vzpostavi določen standard vzporedno z drugimi jeziki, mladini pa daje vzpodbudo in smer pri učenju.

Maturantje leta 1992 z učiteljicama Sašo Ceferin in Viki Mrak.

Zadevo je sprožil p. Stanko Zemljak z vprašanjem prof. Ceferinovi: "Ali bi se dalo kaj napraviti za slovensko maturo?" S tem vprašanjem se je začelo novo poglavje za slovenski jezik v Avstraliji, najprej v Viktoriji, potem pa še v Novem Južnem Walesu.

Prof. Ceferinova se je za stvar takoj ogrela in napravila potrebne korake. Glede akreditacije slovenščine v Viktoriji je stopila v zvezo s prof. Jiri Marvanom (Monash univerza), predsednikom Komiteja za Balto-Slovanske jezike. Odgovor je bil dovoljen in po pripravi predpisane dokumentacije je bil slovenski jezik odobren. Postopek se je potem zadržal, ker so v Viktoriji za nove maturitetne predmete najavili dvoletni moratorium.

Medtem je Aleksandra Ceferin raziskala še druge možnosti pouka in odkrila Saturday School of Modern Languages, jezikovno šolo v državnem šolskem sistemu dežele Viktorije (ustanovljena leta 1934).

Za vpeljavo slovenskega jezika je bilo potrebno izpolniti vrsto zahtev. A. Ceferin je pripravila učne načrte in seznam učnih tekstov, ki jih je bilo treba naročiti iz Evrope in ZDA. Predložiti je bilo treba tudi imena učencev in učiteljev, naloga, pri kateri je sodelovala cela slovenska skupnost.

Razredi so se začeli februarja leta 1977 na treh centrih s 140 učenci, z razredi v University High School, Box Hill High School in Maribyrnong High School. **Tako je bil slovenski jezik prvič na svetu (izven slovenskega zamejstva) akreditiran kot šolski predmet v državnem šolskem sistemu angleško-govorečega področja.**

V novembru 1976 smo ustanovili **Slovenian Teachers Association of Victoria**. Pridružili so se vsi učitelji s slovenskimi ali/in avstralskimi kvalifikacijami in postavili smo temelj, na katerem smo zasnovali vzdrževanje slovenskega jezika v šolskem sistemu in strokovnost delovanja. Tako smo pripravili dokumentacijo za vpeljavo slovenske mature v NSW v letu 1979.

Prvi slovenski maturanti so v Viktoriji po izvedeni akreditaciji opravili maturo slovenskega jezika v letu 1981. V letu 2002 sta vpisana dva maturanta. Vsega skupaj jih je do danes v Viktoriji maturiralo 76 študentov slovenščine.

Slovenski razred z učiteljico Viki Mrak.

Slovenski učni načrti so na vseh stopnjah povezovali znanje slovnice s spoznavanjem slovenske kulture. Študenti so se seznanjali s slovensko zgodovino in poezijo. Pisali so naloge, ki so širile in usmerjale njihovo poznavanje slovenskega sveta. Druga večja reforma srednješolskega sistema v letu 1990, za katero je bilo treba napisati nove dvoletne učne načrte, je prinesla velike spremembe pri učnem pristopu in ocenjevanju. Povdarjala je tematično učenje in komunikativnost v govoru in pisanju. Predvsem je bil sedaj to dvoletni učni načrt. V naslednjih letih smo imeli vsako leto maturante, vendar razredi so se manjšali, in vpisani so bili sedaj otroci, katerih starši so bili že rojeni v Avstraliji. Slovenščino smo sedaj poučevali kot drugi jezik, kar je pomenilo mnogo več priprav, drugega gradiva in spremenjen pristop k pouku. Sprememba je bila predvsem v tem, da se vedno v večjem številu vpisujejo na pouk odrasli, ki se zanimajo za slovenski jezik in kulturo. Torej manj kandidatov za formalni šolski pouk, več pa takšnih, ki imajo zanimanje pa morda manj časa, da se posvetijo študiju.

Vpraševali smo se: kako bo šlo naprej? Kakšno prihodnost ima slovenski pouk?

Leto 1998 je bila prelomnica v poučevanju slovenščine. Ustanovili smo **Institute for Slovenian Studies of Victoria (ISSV)** kot rezultat nove paradigme delovanja društva ter razširjene definicije članstva in ciljev. Uvajanje računalniško podprtega pouka in razvoja informacijske tehnologije v šolskem sistemu je prineslo nove izzive in nove potrebe za poučevanje. Z internetom so se razpršeni slovenski skupnosti ponudile nove možnosti pristopa k slovenskemu jeziku in kulturi. Začeli smo raziskovati možnosti "online" tečaja.

Informacijska tehnologija omogoča učilnico, ki je dostopna vsakemu, kjerkoli živi na svetu. Potrebuje računalnik in priključek na Internet.

Začetno pobudo za spletno stran je dalo Ministrstvo za šolstvo Viktorije. Tako smo si zamislili spletno stičišče **www.thezaurus.com**. Zamišljen je kot stičišče smiselno združenih in organiziranih virov, povezav in vsebin za potrebe poučevanja slovenščine ter širše predstavitve Slovenije, njene kulture in njenih ljudi. Trenutno obsega **Thezaurus** spletno **revijo Sloveniana** s članki o značilnostih slovenske kulture, jezikoslovne strani z učnim gradivom, spletno učilnico s povezavami na razne teme, tematično zanimive spletne povezave.

Razvijamo nove projekte. V letu 2001 smo predstavili avstralski in slovenski javnosti **Slovenian Literator**, arhive sodobne slovenske literature v angleškem prevodu. Za razvoj tega zelo pomembnega arhiva še nismo prejeli zadostne finančne podpore in še čakamo na odziv.

V tem mesecu smo objavili prvo slovensko spletno galerijo, **Galeria Sloveniana**, in prvo razstavo sodobnih slovenskih slikarjev Viktorije. Umetnikom slovenskega rodu nudi "online" galerija priložnost, da predstavijo sebe in slovensko kulturo na svetovnem odru in posredujejo medkulturni dialog.

Naš najnovejši projekt je **Careerlinx/Slovenian Connection**, ki bo objavljen v kratkem. Predstavili bomo slovensko skupnost in vzpostavili izmenjave – v Avstraliji sami in med Avstralijo in Slovenijo. Tako gradimo poseben spletni prostor, ki je knjižnica za

jezikovno in kulturno gradivo, ter povezave, ki približujejo posameznike in dežele.

S Thezaurusom smo si ustvarili novo virtualno šolo za slovenski jezik in kulturo. Thezaurus je v juliju dosegel 70. 000 obiskov mesečno, iz 53 držav sveta. Uspeh, kot ga nismo pričakovali. Sedaj lahko rečemo, da imamo prihodnost, da ima slovenski jezik in kultura prihodnost.

Praznujemo 25 letnico poučevanja slovenščine v Viktoriji (1977 – 2002)

To je eden od pomembnih mejnikov slovenske prisotnosti v Viktoriji, katerega moramo primerno proslaviti.

Začetki so nastavljeni. Pater Ciril je dal na razpolago dvorano. Kulturni odbor Verskega in kulturnega središča, Svet slovenskih organizacij in Slovenski narodni svet so obljubili podporo. Prav tako lepo število učiteljev, staršev in učencev.

Pripravljalni odbor se bo v kratkem sestal. V tem trenutku imamo že določen kraj prireditve – in sicer v dvorani sv. Cirila in Metoda. Prireditve se načrtuje za februar 2003.

Vsem, ki smo se lotili tega projekta, je predvsem do tega, da se udeleži prireditve čim več nekdanjih učencev slovenščine, ki jih je skupaj približno 350.

Več vam bomo sporočili v naslednjem mesecu. In seveda ste vsi prisrčno povabljeni.

Saša Ceferin

Institute for Slovenian Studies of Victoria Inc

Gospa Saša Ceferin »Juhej«

Ta mesec slavi knjižnica srebrni jubilej

Leta 1977 je gospa Saša Ceferin knjižnico slovesno otvorila, v S.D.M. mnogoštevilno slovensko skupnost razveselila.

Za knjižničarko Mileno Brgoč še eno delo.

Potem je bilo na slovenskem griču še bolj veselo.

Gospa Saša Ceferin in pokojni mož Drago sta v Avstraliji za slovensko besedo na raznih krajih mnogo žrtvovala.

Art Society sta ustanovila. Otroke, stare in mlade, slovensko učila.

Gospa Saši Ceferin in njenemu pokojnemu možu gre hvala, da so bile tri knjige v samozaložbi Marcele Bole tiskane.

Kadar velika sila je bila, je tudi »MISLI« pisat pomagala.

Gospa Saša Ceferin, hvala za vse, kar ste storila za naš slovenski rod!

Zdravo, veselo živeti, Vam želimo Slovenci od vsepovsod.

Marcela Bole

Slovenian Connection

Slovenian Studies and the Web of Cultural Exchange

The Institute for Slovenian Studies of Victoria Inc., in Melbourne, Australia, was reinstated in 1998. It evolved from the Slovenian Teachers' Association of Victoria (founded in 1977). The aims of STAV were the promotion of Slovenian language and culture, teaching and developing Slovenian language courses and resources for Australian students, of mostly Slovenian background.

The Institute broadened its sphere of activities and aims to address the needs of the second and third generations of Australians of Slovenian background. This was in response to their often-expressed interest in contemporary Slovenia.

In recognition of this strong interest everywhere in the world, the Institute has set about developing and fostering cultural projects on the Internet, the medium which provides the greatest access. The Institute has also taken on the role of organising and facilitating programmes as part of the cultural exchange between Slovenia and Australia and other countries. The Internet presents all the possibilities of: providing information and resources, establishing contact with anyone around the globe, of providing language learning using the last learning technologies, and methodologies, and the means for greater cultural exchange and communication between countries.

The Institute published the web node **Thezaurus** in January 1999, in Melbourne. The initial developmental team consisted of Sasha Ceferin, Sandi Ceferin and Chiron Morpheus. Morpheus conceived the idea of Thezaurus and designed it as a vehicle for preserving the Slovenian identity for the new generations. It is intended to inform about Slovenian society, language and culture. Based in Melbourne, **Thezaurus is the leading website of Slovenian language and cultural resources**. The English language was chosen for great

Internet v slovenskem razredu.

accessibility to anyone who is interested in being informed about Slovenia.

In Australia, the challenge was that second and third generations know little about Slovenia. They experience at varying levels contact with Slovenian language as maintained by the first generation of immigrants from Slovenia. In Victoria they have had the possibility to learn the Slovenian language on a weekly basis as an accredited school subject since 1977, in Melbourne, and previously in Geelong. The interest in attending regular weekly classes has diminished. However there an increase of interest by adults, who wish to learn the language. There

is a need for suitable Slovenian language materials, which do not require prior knowledge of the language, short language courses for beginners and an online course. These have been developed by the Institute, but are yet to be implemented. There is an online Slovenian language being developed in Slovenia.

The Institute continues to introduce and develop major and innovative Web projects. The best developed and well visited is the **Webzine Sloveniana**, a growing collection of articles highlighting unique features of Slovenian culture.

In July 2002, the first online art gallery **Galeria Sloveniana** was launched on the Web. The next major project to be published in the near future is **Careerlinx/Slovenian Connection**. It will inform about the Australian and Slovenian community and promote trade and cultural exchange.

The Institute is developing and aims to facilitate more connections and exchanges with Slovenian institutions, groups and individuals interested in participating and supporting our projects.

The Institute also undertakes organising cultural events for the Australian public. A highlight of 2001 were the four Melbourne programmes of the Australian Reading Tour of Five major Slovenian Writers from Slovenia in

August 2001 - Andrej Blatnik, Evald Flisar, Lela B.Njatin, Tomaž Šalamun, Maja Vidmar. This was organised by the Institute. On this occasion, the exciting and unique project – Slovenian Literator, designed by Chiron Morpheus, was launched and presented to the Australian public. It is an archive of contemporary Slovenian literature in English translation. The Institute also presented the project to the Slovenian media at the Slovenian Writers Association in Ljubljana in September 2001. It achieved great public interest and it obviously fulfilling a need – to present exciting contemporary Slovenian literature to the English speaking world. Finances provided were sufficient for the initial model phase, but more financial support is needed to implement it.

The ISSV members visit Slovenia annually for meetings, talks and research. We have now a number of contributors for our projects, particularly on the webzine Sloveniana. We are developing further links with Slovenia on various projects.

Sandi Ceferin

Institute for Slovenian Studies of Victoria Inc

Andrew Bratina

Živio!

It is good to be back on Australian soil once more after my trip to the USA and Canada.

I had an amazing time there, meeting new people, exploring new surroundings, experiencing a different culture and at the same time trying to have a holiday from school.

I also had a great time in Chicago where I got to see pater Metod and the place they call 'The American Brezje.'

So please enjoy!

The Editor

bratboy007@hotmail.com

**Ra
b i
š la
peš
d o
vasi
B**

Učenca v slovenski šoli: Pavel Šraj in Sanel Falan - uspešna maturanta z učiteljem Pavlom Šrajem.

koticek

naših mladih

Visit to Chicago

I was lucky enough while on my way to Toronto, to stop over in the USA and visit the 'American brezje' in Lemont, Chicago.

As I was retrieving my luggage from the conveyor-belt, someone put their hand on my shoulder. I turned around...and there was a familiar face, pater Metod.

He welcomed me to America, as he kindly took my luggage. We talked as we made our way to the car park.

When we arrived at St. Mary's Lemont, I was so impressed with its structure and surroundings. It was so beautiful and so green!

As soon as I put my luggage away I joined

the official tour of St. Mary's conducted by pater himself! We started inside but soon went out to explore the 100-acre property by golf-cart.

It was awesome! There was a valley of 'Our Lady of Fatima', a statue of 'Baraga' and even a 'Mini Lake Bled.'

The Day after was Sunday. People came down for mass and during which I made a speech. Later I was privileged to be able to meet the many young American-Slovenians, who had fun asking me questions about Australia. I would like to thank them for their friendliness and hospitality, in particular to the Sovan family.

The rest of the week I enjoyed visiting Chicago, museums, theme parks and just taking in that good old American spirit. I would just like to thank pater Metod for his hospitality. I enjoyed my time there and I will defiantly return one day.

World Youth Day 2002

After a brief stop over with family in Toronto, I was on my way to Ottawa to begin the World Youth Day conference.

It was great to see my Australian friends at the airport. Every one was jet-lagged but was still somehow excited and was publicly showing it.

The short, half-hour trip over to Ottawa went by so quickly as I chatted happily away. I too was excited starting my pilgrimage.

Ottawa was amazing. At the venue we were staying at there were people from over 15 nations, coming together for one reason, God. We enjoyed action packed days of seminars, meetings and other activities and at night... parties and celebrations. With a mixture of Brazilians, Italians and Australians, we managed to have really great times.

After the four days were up there, it was time to catch our flights back to Toronto to begin our adventure there.

To be Continued...

Next month watch out for the next part of the World Youth day saga. The story is so big I couldn't put it in this month. So you'll just have to wait. In the mean time stay happy and safe.

The Editor

V KEW V SOBOTO, 5. OKTOBRA 2002, ob 3.00 popoldne.

DOBRODOŠLI!

28. Slovenski Koncert

Pojte hribi in doline
Let the mountains & valleys sing

Hvala Jenny Petelin za design!

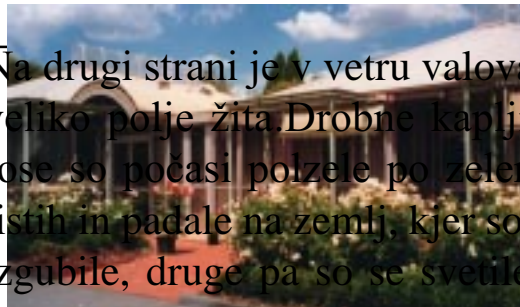

Učiteljica v Slomškovi šoli v Kew in vsestranska kulturna delavka LIDIA LAPUH (na fotografiji leva, z LIDIJO BRATINA - desna in učenci) je 15. junija 2002 odpotovala v Slovenijo, kjer sta jo pričakala mama in ata, ki sta tam na dopustu. Lidio pa srce kar vleče, da bo ostala v Sloveniji. Oglasila se nam je že in nam poslala pozdrave iz domačih krajev ob Sotli, Medjugorja, Brezij, Nove Štiffe in Ljubljane. V Sloveniji veliko prepeva na različnih krajih. Sedaj dela za Harvey Norman v Ljubljani, kjer so v avgustu odprli novo trgovino. JULIE BRCAR iz Sydneya pa ima pri tem Harvey Normanovemu projektu v Ljubljani menda kar pomembno besedo.

DOM POČITKA MATERE ROMANE
Slovenski dom za ostarele
11-15 A'Beckett Street
KEW VIC 3101

Na drugi strani je v vetru valovalo veliko polje žita. Drobne kapljice rose so počasno polzele po zelenih listih in padale na zemljo, kjer so se izgubile, druge pa so se svetile v

MOTHER ROMANA HOME
Slovenian Hostel for the Aged
Phone: 03 9853 1054
Fax: 03 9855 0811

Dom počitka matere Romane je slovenska ustanova, ki nudi bivanje v domačem okolju ostarelim in vsem, ki potrebujejo nego. Prijazna in topla soba, domača hrana, vesela družba, popolna zdravniška nega in celotna oskrba je samo del tega, kar boste našli v domu počitka le 20 metrov od slovenske cerkve v Kew.

Pogoj za sprejem v Dom je »Aged Care Assessment Document«, katerega vam pomaga preskrbeti vaš zdravnik. Osnovna tarifa je 85% od avstralske starostne pokojnine. Pogoj za sprejem ni na osnovi posameznikovega premoženja, temveč na podlagi zdravstvenega stanja in potrebne nege.

Ste mogoče sami že razmišljali, kakšno bi bilo življenje v Domu, poznate koga, ki bi potreboval usluge slovenskega doma počitka, ali pa želite kaj več vedeti? Potem je res najbolje, da čimprej pokličete upravnico, gospo Sandro Krnel, po telefonu in se dogovorite za primeren čas ogleda Doma. Ker je zadnje čase med Slovenci precej več zanimanja in večje povpraševanje za vstop v Dom, vam bo gospa Sandra rade volje povedala, kako dolgo bo treba počakati na prvo prsto mesto. Dobili boste tudi prave odgovore na vsa druga vprašanja.

GLAS SLOVENIJE

Informativni mesečnik z angleško prilogo

»THE VOICE OF SLOVENIA«

PO BOX 191, SYLVANIA NSW 2224

Telefon: 02 9522 9911 Fax: 02 9522 9922

Domača stran na internetu:

STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV
glasslovenije.com.au

DIPLOMATSKA KONZULARNA PREDSTAVNIŠTVA

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Telefon: 02 6243 4830

Fax: 02 6243 4827

Embassy of Republic of Slovenia

PO BOX 284, Civic Square
CANBERRA, ACT 2608

GENERALNI KONZULAT RS SYDNEY

Telefon: 02 9517 1591

Fax: 02 9519 8889

PO Box 188, COOGEE, NSW 2034

**GENERALNI KONZULAT RS
NOVA ZELANDIJA**

Telefon: 04 567 0027

Fax: 04 567 0024

PO BOX 30247, LOWER HUT, NZ
PO BOX 5, SMITHFIELD, NSW 2164

DISTINCTION PRINTING PTY. LTD.

Lastnika

Simon Kovačič in James Rizzo

**Tiskarna za
brošure, knjige in barvna dela**

164 Victoria Street, BRUNSWICK, VIC 3056

Telephone: 03 9387 8488

Fax: 03 9380 2141

Misli

Besede

Dejanja

Misli mislimo,

besede izgovarjamo,

dejanja nas zaznamujejo.

Dejanja

Besede

Misli

Urednikove misli

NAŠA ZLATA REVIIJA MISLI (50 let) je zapisovala misli slovenskega človeka v Avstraliji, domovini, zamejstvu in po svetu skozi 50 let in jih prinašala v vaše domove po širni Avstraliji, nekaj pa tudi po svetu. S tem poslanstvom Misli nadaljujejo tudi sedaj, ko so stopile v svoje 51. leto starosti. Veseli smo, da imamo veliko dopisovalcev. Vsega ne moremo objaviti zaradi pomanjkanja prostora. Prednost dajemo zapisom o slovenskem utripu v Avstraliji, saj druge novice in druge stvari lahko preberete v časopisih in revijah ali pa prisluhnete slovenskim radijskim programom, ki vas sproti obveščajo o svetovnih in slovenskih dogodkih. Misli tiskamo sedaj v 1700 izvodih, odpošljemo jih na 1635 naslovov.

Uredništvu se zdi primerno, da je na prvem mestu v tej številki objavljena pridiga ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta, ki jo je imel na letošnji veliki šmaren, 15. avgusta 2002, na Brezjah, kjer je bila obnovitev posvetitve slovenskega naroda Materi Božji, podobno kot na Ptujski Gori in Sveti Gori nad Gorico. Iz omenjene pridige bomo lahko tudi mi razbrali upanje in poslanstvo slovenskega katoličana ter zgodovinski trenutek, ki ga preživlja narod in Cerkev v Sloveniji.

Prva septembarska nedelja je očetovski dan. Čestitamo vsem očetom! Pogovarjali smo se z Lojzetom Markičem, ki je dobil prvo zavetje v Baragovem domu in je zidal cerkev in Dom matere Romane v Kew. Veliko je novic iz vseh treh naših verskih in kulturnih središč. V ospredju je še vedno zlatomašni jubilej p. Valerijana Jenka. Čedalje več jubilejev je med nami – poleg slovesnih praznovanj in slavljenja je to tudi znamenje nabiranja let. Zlati jubilej redovnega življenja obhaja p. Filip Rupnik. Zlate čestitke! Srebrni jubilej obhaja poučevanje slovenskega jezika kot šolskega predmeta v Viktoriji. Čestitke in zahvala predvsem neutrudnim učiteljicam in učiteljem. Žalostno je le, da je sedaj malo učencev. Ampak, kaj hočemo. To je neizprosna usoda izseljenstva. Neverjetno zanimivo za Slovence pa je, da v Melbournu obhaja šele svoj prvi rojstni dan vinska trta – sadika najstarejše trte na svetu z mariborskega Lenta je bila posajena v Yarra Ranges za lansko Slomškovo nedeljo. Letos jo bodo počastile Vesele Štajerke. Ja, o vsem tem lahko berete v teh Mislih. Pa seveda naši misijonarji nam pišejo pa mladinski kotiček pa še kaj.

IN SEDAJ ŠE NEKAJ ZELO POMEMBNEGA Z UPRAVNIKOVE MIZE:

Poleg vsega navdušenja, dobre volje, pripravljenosti, časa, dela in moči, ki jo zahteva priprava vsake številke Misli, je tudi hladen račun, ki ga je treba plačati z dolarji: računalnik, internet, papir, fotokopiranje, servisi strojev, telefon, faks, e-mail, elektrika – brez nje ne dela noben stroj, fotografije, minimalna cena za delo, tisk, pošta pa ima postavljeno svojo ceno na grame in kilometre. In dejstvo z vaše, naročniške strani je to-le: Najprej hvala vsem rednim plačnikom! Dolgovi naročnikov pa so naslednji: za 4 leta dolguje 13 naročnikov (\$910); za 3

leta dolguje 79 naročnikov (\$4.345); za 2 leti dolguje 157 naročnikov (\$6.280), za letošnje leto dolguje še 247 naročnikov (\$ 4.940); 61 naročnikov pa je že plačalo naročnino \$30 za leto 2003 (\$1.830). Z neporavnanimi dolgovi so se ukvarjali že vsi moji predhodniki. Zato lepo prosim vse, ki niste poravnali naročnine, da to storite takoj, sicer si boste sami ukinili Misli. Ne govorite: Pater Metod nam je ukinil Misli, pater Ciril nam bo ukinil Misli. Sami si jih boste! In nekateri si jih ukinjate že kar nekaj let! Pater Metod je naredil "čistko" leta 1998, jaz jo moram sedaj. Če ne bo takojšnjega konkretnega odgovora od naročnikov, ki že leta niso poravnali naročnine, bomo morali zaradi finančnih težav združiti oktober in november 2002 v skupno številko. Če ni, še vojska ne pobere! In seveda bomo upoštevali ravnanje neplačljivih naročnikov in jim že z novembrom 2002 ne bomo več poslali Misli. Na ovojnici pod naslovom imate napisano EXP: in letnico do konca katerega leta imate plačano naročnino. Če imate tokrat označeno letnico z rdečo barvo, pomeni, da ste dolžnik. Naročnina za leto 1999 in 2000 je bila \$15, za leto 2001 in 2002 je \$20. Če pa ste plačali in to ni zabeleženo na ovojnici ali vaš dar ni bil še vpisan, pa vas prosimo, da nam to sporočite. Bomo popravili napako, če smo jo zagrešili.

Glejte, računica je takšna: Vsaka številka Misli nas stane nad \$6000. Če bi vseh 1600 naročnikov plačalo naročnino (\$20) v letu 2002, bi dobili znesek \$32.000 - to bi zadostovalo za tiskanje in razpošiljanje pet številčk Misli. Vse drugo se krije izključno po zaslugi vas, ki darujete v Tiskovni sklad patra Bernarda. Takšnih pa je vse manj. Vse pogosteje poslušamo, kako je s pokojnino težko shajati... Veliko dobrotnikov je že na drugem svetu in vse pogosteje tja spremljamo nove.

Za leto 2003 bo naročnina \$30, za tujino \$70 in tudi tako brez darov ne bo šlo. Kar računajte! Stroški samo rastejo. Rafael v Sydneyu je že pred šestimi leti iz četrletnega glasila prešel v pol-letno. Tudi Misli bodo verjetno prekmalu - zgolj zaradi finančnih razlogov - prisiljene postati dvomesečnik. Z letom 2003 tudi ne bo več GRATIS pošiljanja Misli, razen seveda knjižnicam in ustanovam, ki Mislim pošiljajo svoja glasila v izmenjavo. Hvala pa vsem vam, ki Misli redno prebirate in podpirate z naročnino in z darovi za Tiskovni sklad p. Bernarda.

Prisrčen pomladni pozdrav iz mesta, ki je vsak dan bolj cvetoče.
Bog živi!

pater Ciril

ČESTITAMO PATRU FILIPU ZA 50 LET

REDOVNEGA ŽIVLJENJA!

Provincialov delegat slovenskih frančiškanov v Avstraliji *pater Filip Rupnik* je 31. avgusta 2002 obhajal zlati jubilej redovnega življenja. Svoje prve redovne zaobljube je naredil ob sklepu noviciata 31. avgusta 1952 v Novem mestu. Izhaja iz velike družine 13 otrok, od katerih je še 9 živih. Rupnikova družina je dala tri duhovne poklice: *pater Filip* (v Sydneyu) in *brat Leon* (na Brezjah) sta frančiškana, *pater Simon* (v Mariboru) je kapucin. Na fotografiji je pater Filip s prijatelji - z že pokojnim Jankom Jerebom (prvi z leve), ki je bil pokopan 31.12.2001 v Richmondu, NSW ter Jankovo nečakinjo Mojco, možem Robertom in otrokoma Agato in Timom.

ZAVETJE POD MARIJINIM PLAŠČEM

Pridiga nadškofa dr. Franca Rodeta na Brezjah, 15. avgusta 2002

“KO JE BREZMADEŽNA DEVICA, obvarovana madeža izvirnega greha, dovršila tek zemeljskega življenja, je bila končno s telesom in dušo vzeta v nebeško slavo. Gospod jo je povišal za kraljico vesoljstva, da bi bila v popolnejši meri upodobljena po svojem Sinu, najvišjem vladarju in zmagovalcu nad grehom in smrtjo.”

S to slovesno izjavo je leta 1950 papež Pij XII. razglasil dogmo o Marijinem vnebovzetju, ki jo je sicer krščansko ljudstvo v veri sprejemalo že od prvih stoletij dalje, kot pričujejo najstarejše cerkve, posvečene Materi Božji. Zaradi poslušnosti Božji volji v svojem zemeljskem življenju, je bila Marija zgled vere in ljubezni vsem krščanskim rodovom, zaradi svojega slavnega vnebovzetja pa je postala vir upanja in tolažbe Božjemu ljudstvu na poti v večno domovino. **Zgled vere in ljubezni, vir upanja in tolažbe - to je Marija tudi za nas in za čas, ki v njem živimo.**

Naša doba se počasi in s težavo rešuje lažnih upov in sanj o odrešenju z lastnim naporom in v mejah tega sveta, ki so jih gojile ideologije XX. stoletja. Stare iluzije o nenehnem napredku, prepričanje v odrešilno vlogo znanosti, vera v očiščujočo moč revolucije, pričakovanje nove, pravične družbe enakih - vse to je ostalo za nami. Današnji človek, utrujen in razočaran, sprejema svojo končnost in skuša iztržiti čimveč od sedanjega trenutka. V pehanju za materialnimi dobrinami se redkokdaj sprašuje o “poslednjih rečeh”, o smislu življenja in smrti, o onstranstvu in večnosti, o pomenu njegovih naporov, uspehov in porazov.

V tem svetu brezobzirnega tekmovanja za oblast in bogastvo smo priče nezadržnemu propadanju vrednot in vse bolj pogostemu pojavljanju nelepkih potez v človekovem značaju: zvičajnost, povzdigovanje uspeha ne glede na sredstva,

samovšečnost, zaverovanost vase, nekritičnost do sebe, objest, skratka, to, kar Sveto pismo imenuje “poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja” (1 Jn 2,16).

Naj navedem tri področja, ki posebej kličejo po krščanski zavzetosti.

Tu je najprej področje družine. Prav družina, ki je odprta za življenje in živi svoj poklic v zavesti odgovornosti pred Bogom ima nalogo, da podaja bistvene vrednote naše kulture in je najbolj trden temelj prihodnosti našega naroda in Cerkve. Če pogledamo od bliže pa opazimo, da je ta temelj hudo razmajan. Stalno upadanje števila rojstev namreč resno ogroža prihodnost naroda. Ne samo pri nas, ampak po vsej Evropi. Evropsko prebivalstvo, ki je leta 1960 predstavljalo 25 % svetovnega prebivalstva, bo sredi našega stoletja - če se stvari ne spremenijo - štel samo še 5 % prebivalcev našega planeta. Spričo tega lahko govorimo o demografskem samomoru Evrope. Tako neodgovorno stališče do življenja je pogosto posledica sebičnega, nedoraslega, neresnega, površnega in končno morečega pojmovanja spolnosti, ki ga širijo ljudje brez moralnih načel in s tem zastrupljajo ozračje. Navsezadnje pa je znamenje, da ni več prave volje do življenja in vere v prihodnost. Se more kristjan, ki izpoveduje vero v večno življenje, strinjati s tem in podleči tej neodgovorni propagandi?

Drugo področje, ki terja spremembe je **področje šolstva**. Naj se govori karkoli, naša šola ni nevtralna, ampak je ideološko pogojena in dejansko širi ateistični pogled na svet in na življenje. Ne samo, da ne daje pošteno in objektivne informacije o veri in Cerkvi, ampak celo pospešuje negativen odnos in utrjuje predsodke do njiju. Zato moramo na tem področju z najširšim možnim konsenzom

pravičnih in pametnih ljudi doseči določene premike: ker ta šola ni bila nikoli odraz narodovega konsenza, ampak je stvaritev ožje skupine levih ideologov; ker nas nasilno ločuje od naših kulturnih in duhovnih korenin; ker bo naredila iz nas narod brez zgodovinskega spomina, narod kulturnih izkoreninjencev; ker ogroža našo istovetnost in nam vsiljuje nekaj tujega; ker je nesprejemljiva in nerazumljiva anomalija v evropskem prostoru; ker je - če bo obstala - najbolj jasen dokaz poniglavosti in hlapčevstva slovenskih kristjanov, ki nič ne naredijo, da bi jo spremenili.

Tretje področje, ki zbuja skrb in vse večje ogorčenje, je **področje medijev**. Naj navedem samo nekaj izjav ljudi, ki proučujejo to področje.

“Enosmerni in izrazito indoktrinacijski članki ... onemogočajo nastajanje objektivnega in pluralnega javnega mnenja ... Tako smo izpostavljeni enosmerni propagandi, kot je ne pozna nobena evropska država” (Dignitas, št. 13-14, str 70).

“V pismih bralcev (Dela) so bili objavljeni članki, ki so bili pod kakršnim koli kulturnim nivojem. Vtis je, da je vse to načrtovano, članki pa naročeni” (prav tam, str 262).

“Sovražen, nekulturen, nespodoben odnos do nadškofa. Takšnega pisanja v svetovnem tisku ne moremo srečati” (prav tam, str. 133-134).

Spričo tega žalostnega stanja, pred katerim smo nemočni, vas prosim samo: Mislite s svojo glavo, ne pustite se zavajati in ostanite trezni, držite določeno razdaljo do tega, kar berete in slišite in ne nasedajte sovražni propagandi proti Cerkvi. Pa molite za zdravo pamet!

Recimo, da nas zdrava pamet in neodvisna drža pred pritiskom medijev - za kar se moramo truditi - že približuje Evropi, ki naj bi bila naslednja etapa v naši zgodovini. “Že zato si želim evropskega povezovanja, da bi v moji domovini vsaj na področju medijev in političnega življenja premagali svojo totalitarno preteklost in začeli živeti

normalno” (Drago Jančar, Brioni, Lj. 2002, str. 19).

Vključitev v skupni evropski dom nas bo namreč ponovno povezala z narodi in kulturami, s katerimi smo bili v preteklosti že povezani. Tako je naš vstop v Evropsko zvezo na nek način **vrnitev domov**. Vračamo se tja, kjer smo nekoč že bili.

V tej Evropi, ki seveda ni obljubljena dežela, ki pa stoji na trdnih humanističnih in duhovnih temeljih, se bodo naša obzorja razširila in marsikakšno naše pojmovanje se bo spremenilo. V bolj neposrednem stiku z evropsko kulturo bomo spoznali in sprejeli drugačno videnje zgodovine, drugačna pravila politične igre, drugačna načela informiranja. Tudi drugačno podobo Cerkve. V poglobljanju v evropsko zgodovino nam bo dano umeti, da je evropska istovetnost nerazumljiva brez krščanstva, da sta Cerkev in Evropa med seboj intimno povezani in da se med seboj bogatita z vrednotami, ki so hkrati krščanske in človeške, kot so človekovo dostojanstvo, izostren čut za pravičnost in svobodo, zavzetost pri delu, podjetnost, ljubezen do družine, spoštovanje življenja, strpnost in želja po sodelovanju in miru. Te skupne vrednote evropske civilizacije niso nikoli dokončno osvojene, zato se moramo zanje stalno boriti in jih uveljavljati. V prvi vrsti mi, kristjani. Od nas je odvisno, ali se bo Evropa zapirala v svoje malenkostne zemeljske ambicije, v svojo sebičnost in bo zapadla v tesnobo in nesmisel, ali pa bo našla svojo dušo v civilizaciji življenja, ljubezni in upanja. Vsekakor Evropa ne more zapustiti krščanstva kot sopotnika, ki ji je postal tuj, tako kot noben človek ne more zapustiti svojih razlogov za življenje in upanje, ne da bi zapadel v dramatično krizo.

Naj nas Devica Marija ohranja v tej veri in naj nas potrjuje v zvestobi svojemu Sinu Jezusu Kristusu danes in v prihodnje, ko bomo našli zavetje pod njenim modrim plaščem z vencem dvanajstih zvezd.

V BARAGOVEM DOMU JE BILO VEDNO ZIVAHNO

ALOJZ MARKIČ je bil med prvimi fanti v Baragovem domu, ki ga je pred 42. leti ustanovil pokojni pater Bazilij. Alojza je pričakal že na ladji in mu sedem let nudil zatočišče v Baragovem domu. Alojz pa mu je vso to skrb vračal s pridnim delom v domu in potem pri zidanju cerkve in doma matere Romane. Ob peti obletnici smrti patra Bazilija in ob srečanju nekdanjih prebivalcev Baragovega doma sva se pater Ciril in Marija Anžič pogovarjala z Alojzom.

Lojze, od kod ste se napotili v daljni svet?

Doma sem iz vasi Podnanos, ki so jo pred vojno imenovali Št. Vid pri Vipavi. V naši družini je bilo šest otrok, jaz sem najmlajši. Oče je umrl tri mesece pred mojim rojstvom, najstarejši brat je imel takrat devet let - ta je pri petnajstih letih umrl, sestra je umrla, ko je bila stara osem let, štirje pa smo živi. V vasi so me vsi klicali Slavko. Otroška leta sem preživel v veliki revščini. Končal sem gradbeno šolo in začel delati v zidarstvu. Brat Andrej je pobegnil in

je živel v Parizu. Stalno sva se dopisovala in enkrat je prišel v staro Gorico prav na mejo. Midva z mamo sva se sprehajala ob meji po naši strani in smo se tako pogovarjali. Takrat sem mislil preskočiti ograjo, pa mi je bilo hudo, da bi pustil tam mamo. Opazil nas je miličnik in me odpeljal na zaslišanje in me spraševal, kaj sem se pogovarjal. Povedal sem mu, da je bil tam moj brat, da se že dolgo nisva videla in se je čudil, kako sem zrastel, ... in druge nepomembne reči o življenju v vasi. Ker sem bil pripravljen na pobeg, sem imel pri sebi kar nekaj denarja, ki sem ga zaslužil kot vajenec in sem ga zašil v suknjič. Tega sem naskrivaj razparal in mu pokazal, ker je zahteval, da dam na mizo vse, kar imam pri sebi. Vedel sem, da če denarja ne pokažem, mi ga bo zaplenil. Zakaj imaš toliko denarja pri sebi, me je vprašal miličnik. Zato, da mi ga mama ne pobere, sem mu zadovoljivo odgovoril, in mi je potem vse vrnil. Šele v poznejših

Žena Anica in Lojze z vnuki: Julia, Matthew in Liam. Zadaj z leve proti desni pa so njegovi otroci in njihovi življenjski sopotniki: Brendan, Tom, Tania, Kerrilee, David, in Lydia.

letih sem doumel, koliko je morala moja mama garati in potrpeti, da nas je spravila do kruha.

No, potem ste bili še nekaj časa priden Lojzek v Podnanosu.

Ne dolgo, kakšen teden. Brat mi je iz Francije poslal kolo in s tem sem se mislil odpeljati do meje, pa mi ga je bilo škoda, da bi ga moral nekje pustiti. Starejši sestri Ivanki sem povedal, da grem čez mejo in me je nekega večera spremljala kakšne tri kilometre. Potem sva se poslovila. Hodil sem po stranskih poteh, da me ne bi dobile obmejne patrolje. Prestopil sem jugoslovansko-italijansko mejo in prišel v Trst. Brat je prišel iz Pariza po mene. Peljala sva se do italijansko-francoske meje. Jaz sem tam izstopil, ker nisem imel potnega lista. Dogovorila sva se, da se dobiva v Mentonu, v prvem francoskem mestu ob morju. Plezal sem po tistih hribih in previsih in nikakor nisem mogel priti v dolino do morja. Nato sem po velikih mukah le

uspel in znašel sem se - pred policijsko postajo. Seveda so me takoj prijeli in nato v marici peljali na zaslišanje. Iz marice sem videl brata, ki me je čakal. Udrihal sem po mreži marice, tako da me je opazil in zvedel, kje sem! Po zaslišanju so me peljali na italijansko mejo in me izročili italijanski policiji, ki me je odpeljala v begunsko taborišče v Trst, kjer sem bil mesec ali dva, potem v Napoli, nato v Latino, kjer sem srečal veliko Slovencev.

Na kateri ladji ste pripotovali v Avstralijo?

Vožnja na ladji Flaminia je bila prijetna. Hvala Bogu, da nisem dobil morske bolezni. Nekateri so se prav mučili. Po 32 dneh smo 20. oktobra 1960 pristali v Melbournu. Nek Hrvat mi je povedal, da je na ladjo prišel slovenski duhovnik. Ko sem šel gledat na krov ladje, sem opazil skupino fantov in mladega duhovnika. Stopil sem pred njega in se predstavil. Ko sem rekel Markič, mi je pater Bazilij dejal, da me je že priporočil moj prijatelj iz taborišča Mirko Cuderman, ki je prišel dober mesec pred mano in mu naročil, če me sreča, da me vzame z ladje in preskrbi stanovanje. Pater je rekel, da grem lahko z njim. Zraven sta stala prijatelja Karlo Štrancar in Miro Krševan. Po krajšem pogovoru je pater rekel, da gresta z njim lahko tudi onadva. Takoj nato je zaprosil za naše kovčke, ki smo jih že oddali, ker smo bili določeni, da gremo v taborišče v Bonegillo. Dobili smo značke druge barve, kar je pomenilo, da ostanemo v Melbournu. Na poti iz pristanišča v Kew nam je pater pripovedoval o Padua Hall – o hiši, v kateri je bila poboljševalnica in jo je dobil od škofije, da jo bo lahko uporabljal

Odbojkarji in njihov glavni navijač.

za fante, ki prihajajo v Avstralijo. V hiši da živita dva avstralska patra frančiškana in dva fanta – en Slovenec in en Hrvat. Slovenec je bil Jože Kapušin. Tudi mi vsi trije lahko ostanemo tam. Samo zaenkrat bomo morali malo potrpeti, kajti nima še kuharice in ni še vse urejeno, je med potjo pripovedoval p. Bazilij. Bo pa šlo vse na boljše in tako se je tudi zgodilo.

Živo ohranjate spomin in prijetne spomine na življenje v Baragovem domu.

V domu je bilo v prvem nadstropju štirinajst sob, različnih velikosti, opremljenih z vojaškimi železnimi posteljami, skupna kopalnica in stranišči. V pritličju je bila pisarna, sprejemna soba, kuhinja, jedilnica, čitalnica, televizijska soba, soba z biljardom in namiznim tenisom, pralnica in garaža. Ob strani hiše, kjer danes stoji cerkev, je bilo igrišče za tenis, kjer smo fantje igrali odbojko. Zraven doma je bila tudi kapela. Tam je bila vsako jutro maša. K maši so prihajali večinoma sosodje iz bližnjih ulic, med njimi je bil mlad fant, danes dobro znani Phillip Brady, TV in radijska osebnost. Število stanovalcev je počasi naraščalo; postajalo je vedno bolj živahno. Pater je vedno obiskoval Bonegillo in vsakikrat tudi pripeljal nove fante. Nekaj stanovalcev je prišlo tudi iz bolnišnic za umsko in duševno prizadete. Ker svojcev niso imeli, je zanje podpisal pater, jim pomagal in skrbel za njihov red. Večinoma fantov je bilo v teh bolnišnicah zaradi obupa, osamljenosti in domotožja. Osebnostno je nekajkrat pater zaradi teh fantov tudi nastradal kot na primer takrat, ko ga je fant udaril z vso močjo, da se je pater znašel na tleh v kotu sobe, ker fant ni maral več k zdravniku po zdravlila.

Ste fantje samo živeli v domu ali ste tudi skrbeli za red in prenavljanje hiše?

Sprva smo si kuhali in čistili sami, včasih je prišla skuhat večerjo gospa Avrelija. Več let nam je tudi prala perilo. Po nekaj tednih sta avstralska patra zapustila hišo, saj sta bila že zelo stara. Kmalu zatem je pater Bazilij dobil iz Južne Avstralije gospo Kregarjevo, vdovo z dvema sinovoma Slavkom in Milanom. Z njimi je prišla tudi Činčeva Anica, ki

Fantje Baragovega doma in gospodinje, zbrani na sveti večer ob jaslicah.

je bila Slavkova zaročenka. Sledile so ji nato še pomočnice, ki so pomagale v kuhinji in skrbele za red in čistočo celotnega doma: Marija, Micka Marta. Gospa Kregar je bila odlična kuharica, fantom pa tudi prava mati. Dom je bil v slabem stanju, potreboval je obnove. Fantje smo kar sami pomagali pri delu, saj smo bili raznih poklicev. So bili pa tudi taki, ki za nobeno delo niso prijeli, le nam so se posmehovali. Ko se je pater finančno malo opomogel, je začel menjavati železne postelje z udobnejšimi, le zase je bil skromen in je še naprej spal na železni postelji.

Pater Bazilij je tudi kot upravnik Baragovega doma storil gotovo veliko dobrega za vas, takrat mlade fante, ki ste se znašli v daljni deželi.

Pater Bazilij nam je bil kot oče. Pomagal nam je na vse načine, nas vzpodbujal, nam iskal službo, urejeval potrebne dokumentacije, nas vozil, kamor je bilo potrebno, nam urejeval bančne knjižice in celo osebno nosil na banko denar, če je to kateri želel. Dajal naj je pogum, nikoli pa nas ni silil, da moramo k maši. To je bila osebna odločitev posameznika. Kot v vsakem domu, je bila tudi pri nas potrebna disciplina in hišni red, še posebej, ko je število stanovalcev naraslo (nekaj časa celo nad štirideset oseb). To vsakemu ni bilo po volji. Pater ni prenašal pretiranega pijančevanja, niti praznih steklenic po sobah. Ni maral, da kateri fant v domu vozi brez vozniškega dovoljenja.

V domu je bilo vedno živahno, vedno dovolj družbe. Eni so ostali v domu le kratek čas, drugi

več let. Bili so tudi taki, ki so patra ali fante okradli, nato pa ponoči brez slovesa odšli. Prvi zabavni ansambel Bled je bil ustanovljen v domu. Imeli smo mesečne plese, na katere je pater povabil dekleta iz slovenskih družin. Hodili smo na skupne izlete, igrali karte, namizni tenis, biljard in odbojko. Ustanovila se je ekipa odbojkarjev, ki je žela lepe uspehe. Po slabem začetku smo si priborili celo pokal za prvo mesto v kategoriji B v Viktoriji. Slika te ekipe še danes visi v dvorani pod cerkvijo. Morda je bil naš uspeh prav zaradi patra, saj je bil marsikdaj on edini navijač naše ekipe, ko smo igrali, a navdušen za sto.

Ni mi žal, da sem ostal v Baragovem domu sedem let, vse do tedaj, ko sem se poročil z Anico Cimerman. S patrom sva bila vedno v dobrih odnosih. Spoznal sem ga kot zavednega in zvestega dušnega pastirja, kot nadomestnika očeta in dobrega prijatelja. Nadvse pa je bil pater zaveden in ponosen Slovenec. Obžalujem le to, da sem bil ravno v času njegove smrti odsoten in se nisem mogel udeležiti pogreba.

Še smo se pogovarjali z Lojzetom, ki je z neverjetnim spominom in žarom obujal mlada leta in začetke rasti vsega tega, kar danes imenujemo slovensko versko in kulturno središče svetih bratov Cirila in Metoda v Kew v Melbournu, o gradnji dvorane, cerkve in doma matere Romane. Danes moramo tukaj končati. Je pa Lojze začel tudi zapisovati vse te začetke, tako, da bomo v prihodnje lahko še kaj zvedeli iz prve roke o začetkih in rasti slovenskega središča v Kew. Hvala Lojze, hvala tudi ženi Anici za dobroto in gostoljubje.

Ob takem pogovoru človek pomisli na vse tiste, ki so ob patru Baziliju gradili to skupnost: p. Odilo, p. Stanko, p. Bernard, p. Tone, p. Niko in nato prvi naslednik p. Bazilija p. Metod; mati Romana, s. Silvestra, s. Ema, s. Monika, s. Hilarija, s. Ksaverija, s. Pavla, s. Maksimilijana, s. Petra in vsi vi, ki ste tako kot Lojze Markič vsak na svoj način in po svojih možnostih graditelji slovenske zgodbe v Avstraliji. Lojze nas je opozoril tudi na veliko dobroto dveh Avstralk, ki sta zapustili svoji hiši - brez tega tega velikega daru in še drugih (+Julka Mrčun) bi ne bilo doma Matere Romane. Veliko dobrotnikov je že našlo svoj pokoj v Božjem naročju. Tudi teh ne pozabljam.

Bogu hvala za vse!